

**Biblična arheološka zbirka
Teološke knjižnice Maribor**

Maribor
Teološka knjižnica Maribor
2018

Uvod, ureditev in dodatna pojasnila: Fanika Krajnc-Vrečko
Besedilo: Aleksandra Nestorovič
Opis predmetov: Jean-Baptiste Humbert in Aleksandra Nestorovič
Fotografije in skice: Andrej Preložnik in Aleksandra Nestorovič

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

069.51:903/904(497.4Maribor)(0.034.2)

NESTOROVIC, Aleksandra, 1971-

Biblična arheološka zbirka Teološke knjižnice Maribor [Elektronski vir] / [besedilo Aleksandra Nestorovič ; fotografije in skice Andrej Preložnik in Aleksandra Nestorovič ; uvod, ureditev in dodatna pojasnila Fanika Krajnc-Vrečko ; opis predmetov Jean-Baptiste Humbert in Aleksandra Nestorovič]. - El. knjiga. - Maribor : Teološka knjižnica, 2018

ISBN 978-961-6844-69-7 (pdf)

1. Gl. stv. nasl. 2. Preložnik, Andrej, 1968-

COBISS.SI-ID [95814401](#)

Biblična arheološka zbirka Teološke knjižnice Maribor, učna zbirka Biblične arheologije

Akademik profesor dr. Jože Krašovec je pomladi leta 1990 Teološki knjižnici Maribor predal zbirko predmetov iz Svete dežele, ki naj bi predstavljala osnovo bibličnega muzeja v Mariboru. Predmete je nabavljal v osemdesetih letih minulega stoletja – sam, deloma z darovi njegovih potnikov, romarjev, ki jih je več let vodil v Sveto deželo, deloma z drugimi priložnostnimi darovi. Profesor Krašovec je poskrbel za prenos posameznih predmetov v Slovenijo. Zbirko je skupaj z osnovno potrebno dokumentacijo predal Teološki knjižnici v hranjenje in nadaljnjo obravnavo z idejo, da je zbirka zasnova bibličnega muzeja v Mariboru.

Predmeti izvirajo iz Izraela, Palestine in Egipta in predstavljajo edinstveno zbirko v Sloveniji, kar jim v našem prostoru daje še dodatno vrednost. Doslej je Teološka knjižnica zbirko predstavila deloma v knjigi ob 140-letnici knjižnice, na svoji spletni strani in posamezne primerke na priložnostnih razstavah, v digitalni obliki pa v sklopu muzeja Musei Capitolini v Rimu. Ker so predmeti, ki ilustrirajo življenje in dogodke, opisane v Svetem pismu, zanimivi tako za laike kot teologe in druge strokovnjake, knjižnica zbirko širše predstavlja s katalogom in z nadaljnjimi razstavami.

V letu 2004 je škofija Maribor zagotovila sredstva za izdelavo osnovne dokumentacije in nadaljnje varovanje te dragocene in za Slovenijo edinstvene zbirke. Predmeti so v prvi vrsti bili potrebni natančne obdelave za dokumentiranje in vpis v inventarno knjigo, za kar je bilo nujno znanje ustreznih strokovnjakov. Izdelavo dokumentacije po kriterijih arheološke vede sta prevzela dipl. arheologinja Aleksandra Nestorović in arheolog Andrej Preložnik. V prvi fazi je knjižnica predmete fotografirala, posnetki so služili kot delovno gradivo za nadaljnjo obdelavo, natančen izris in popis ter navedbo primerjav iz razpoložljive literature. Osnovni katalog zbirke predstavlja že rokopisni popis večine predmetov, ki ga je v Izraelu pripravil arheolog Jean-Baptiste Humbert na Ecole Biblique et Archeologique v Jeruzalemu.

Leta 2006 je knjižnica sodelovala v mednarodnem projektu digitalizacije v sklopu CULTURE 2000. Takrat je zbirko digitalizirala, Arheologinja Aleksandra Nestorović pa je dopolnila opise in jih primerjala z razpoložljivo literaturo. Opisi posameznih predmetov tako vsebujejo podatke o najdišču, dataciji, materialu, izdelavi, okrasju, mere, hranjenje ipd.

Pričujoča monografija ni zgolj katalog neke zbirke temveč želi celovito prikazati konkretno zgodovinsko obdobje na osnovi materialne dediščine, in omogočiti nazorno dopolnjevanje bibličnih besedil.

Fanika Krajnc-Vrečko

Arheološka obdobja

BAKRENA DOBA (4300–3300 pr. Kr.)

- Poveča se število prebivalstva
- Začetek obdelave kovin
- Razcvet umetnosti, tesno povezane z religijo

ZGODNJA BRONASTA DOBA (3300–2300 pr. Kr.)

- Vpliv Egipta in Mezopotamije
- Razvoj mest
- Izročilo o Sodomi in Gomori

PREHODNO OBDOBJE (2300–2000 pr. Kr.)

- Ni mestnih naselij
- Najdbe poznamo predvsem iz grobov

SREDNJA BRONASTA DOBA (2000–1550 pr. Kr.)

- Spet zacveti mestno življenje
- Kanaanska kultura doživi vrhunec
- Obdobje svetopisemskih očakov

POZNA BRONASTA DOBA (1550–1200 pr. Kr.)

- Egipčani zasedejo Kanaan (15. stol. pr. Kr.)
- Izhod Izraelcev iz Egipta
- Začetek osvajanja Kanaana (13. stol. pr. Kr.)

ŽELEZNA DOBA I (1200–1000 pr. Kr.)

- V obalnem delu Kanaana se naselijo Filistejci
- V notranjosti se naselijo izraelska plemena
- Obdobje sodnikov
-

ŽELEZNA DOBA II (1000–586 pr. Kr.)

- Okoli leta 1000 združeno kraljestvo
- Okoli leta 925 ločeni kraljestvi Izraela in Juda
- Leta 701 pade Izrael, leta 587 pade Juda
- Odhod v babilonsko sužnost.
-

HELENIZEM (4.–1. stol. pr. Kr.)

- Aleksander Veliki osvoji Perzijo
- Za njim v Judeji vladajo Ptolemejci (312–198) In Selevkidi (198–143)
- Vpliv grške kulture
- 166 vstaja pod Judo Makabejcem
- Neodvisna Judeja (143–63 pr. Kr.)

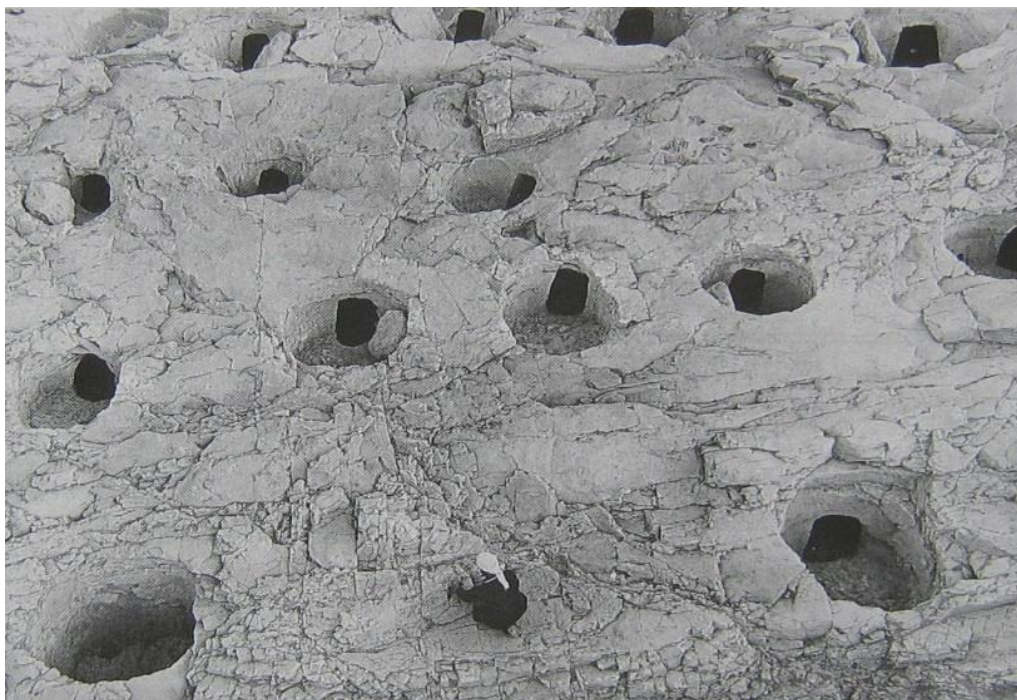
RIMSKA DOBA (1. stol. pr. Kr.–4. stol. po Kr.)

- Leta 63 pr. Kr. Judeja priključena Rimskemu imperiju
- Močan vpliv rimske kulture
- Čas dogodkov iz Nove zaveze in širjenja krščanstva.

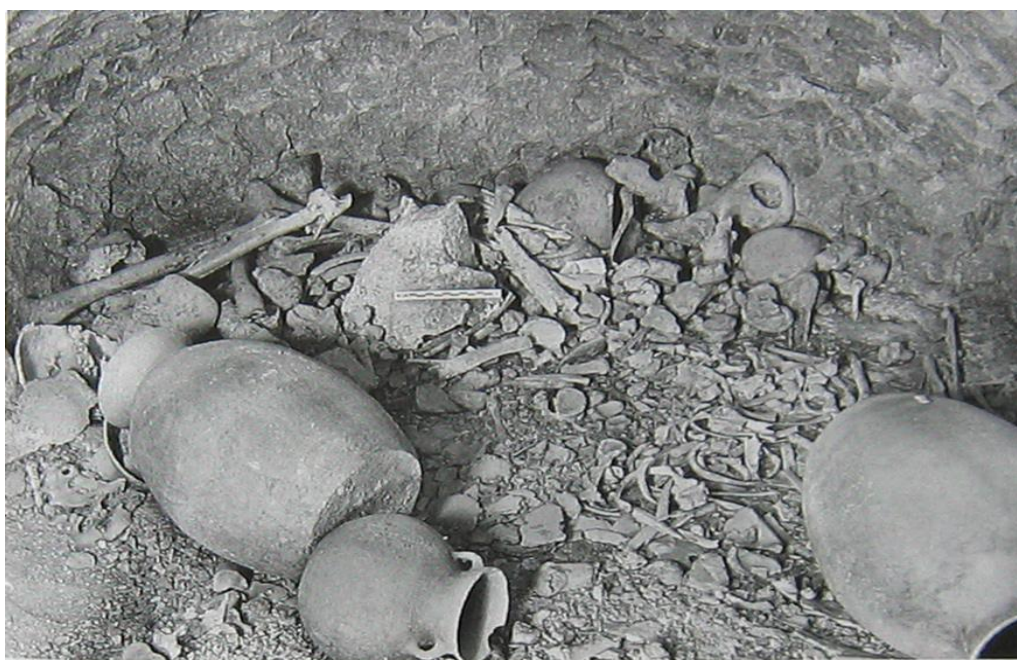
Arheološka nahajališča zbirke

Samarija
Tel el Far'ah
Nablus
Ain Samiyeh
Tayibeh
Ramala
Jeruzalem
Hebron
Gaza
Dahariyeh
Beeršeba
Sinaj

Izkopavanja

Opustošen grob

POSODJE: LONČENINA IN KAMNITE SKLEDE

V zbirki Teološke knjižnice Maribor je največ posodja, ki je časovno, oblikovno in kulturno heterogeno.

V najzgodnejše obdobje sodijo kamnite sklede iz časa halkolitika na prehodu v zgodnjo bronasto dobo I. Konične bazaltne sklede se pojavljajo v različnih velikostih z različno nagnjenimi profili (inv. št. 58). Preden so vrezali dekoracijo, so površino sklede zgladili. Pogost motiv okrasa je pas visečih trikotnikov, vrezan na notranjem robu (inv. št. 57). Slog okraševanja bazaltnih posod je eden najkakovostnejših (Amiran, Porat 1984, 11). Vodilna kultura tega časa je Ghassul-Beer-sheba kultura (Amian 1969, 22), kamor sodita tudi posodi iz zbirke. Oblika konične sklede se nadaljuje v zgodnjo bronasto dobo I (Amiran, Porat 1984, 17).

Lončenina zgodnje bronaste dobe je zelo pomembna za periodizacijo Palestine, saj kronološko sovпада s proto-dinastičnim obdobjem in s starim kraljestvom v Egiptu. Palestinska lončenina je najdena v grobovih iz časa prve dinastije v Egiptu (Amian 1969, 58), v Palestini pa so najdeni egipčanski izdelki (Amian 1969, 67). Lončenina je rdečkaste ali roza rjavkaste barve (Amian 1969, 80).

Med najzgodnejše primerke lončenine iz zbirke sodi polkrožna skodela s koničnim *omfalosom* (inv. št. 61). Tovrstne sklede so pogoste v zgodnji bronasti dobi I (Amian 1969, 49). Dvoročajni vrč (inv. št. 23) sodi v isto obdobje. Večina jih je bila najdena na Tell el Farah-u (Amian 1969, 46), od koder najverjetneje izvirata tudi posodi iz zbirke Teološke knjižnice Maribor. Dvoročajni kroglast lonec (*amforiskos*) (inv. št. 18) sodi v zgodnjo bronasto dobo IV.

Arheološke najdbe iz srednje bronaste dobe I so poznane predvsem iz grobov. Izdelki so povsem drugačni kot v zgodnji bronasti dobi. Posodje je polkrožne ali sodčaste oblike, brez poudarjenih ramen in ima večje ravno dno ali je brez stojne ploskve. Navadno posode nimajo držajev. Glina je zelenkasto sive barve, kar kaže na drugačno tehnologijo izdelave lončenine, povezano s pripravo in žganjem gline. Posode so narejene prostoročno, kar je mogoče razbrati po prstnih odtisih in nepravilni obliki posod, vratovi in robovi pa so narejeni na lončarskem vretenu. Posode so okrašene z različnimi vrstami glavničenja. Dekoracija je izvedena na dnu vratu in na prehodu v telo posode, verjetno skuša prekriti zagladitev na mestu, kjer sta združena zgornji in spodnji del posode (Amian 1969, 79, 80). Tipičen primerek tega časa iz zbirke je trebušasti lonec z okrasom, narejenim z glavnikom (inv. št. 15).

V srednji bronasti dobi II A je opazen razvoj lokalne materialne kulture. Nekatere od teh značilnosti so odsotnost ročajev, klek na ostenju in uporaba rdečega premaza. Uporaba lončarskega kolesa je vplivala na obliko posod, ki je postala natančnejša. Oblike skled in skodel so odprte in zaobljene (inv. št. 1, 2). Skodela s klekom na ostenju (inv. št. 2), ki se pojavi v srednji bronasti dobi II A, se razvije v več različic v srednji bronasti dobi II B-C, ter se nadaljuje v pozni bronasti dobi. Prototipi za tovrstne oblike izhajajo iz kovinskih posod (Amian 1969, 90, 91).

Lončenina srednje bronaste dobe II B-C kaže na kontinuiteto iz prejšnje stopnje. Stene posod so manj zaobljene in bolj ravne. Baze posod oz. noge so višje (Amian 1969, 91). Tipična oblika te dobe je skleda z uvihanim ustjem (inv. št. 3, 14, 20). V ta čas sodi kroglasta skodela z rdečkastim premazom (inv. št. 10), skodela (inv. št. 55) ter skleda (inv. št. 60). To so nove oblike s številnimi različicami. V srednjo bronasto dobo II B-C sodijo tudi skodele na visoki votli nogi (*kaliks*) (inv. št. 13, 53), za to obliko posodja so značilne tanke stene, različni kleki posod, votla noga (trobentaste baze) in dobro žgana lončenina (Amian 1969, 94).

V vseh treh fazah pozne bronaste dobe prevladuje tip odprte skodele oz. sklede z nekoliko zaobljenimi ali ravnimi stenami (inv. št. 4, 5, 6, 21). Zaobljena posoda z ravnim dnom (inv. št. 6), katera se pojavlja redkeje, sodi v pozno bronasto dobo II A. Zaobljena posoda z ravno nogo (inv. št. 21) pa v pozno bronasto dobo II B. Oblike posod v pozni bronasti dobi II B z različicami se nadaljujejo iz faze II A (inv. št. 4, 5) (Amiran 1969, 125, 129).

Zaradi kulturno politične delitve (kraljestvi Juda in Izrael) se v času železne dobe materialna kultura loči na dve različici, severno in južno (Amiran 1969, 191). Kontinuiteta kanaanske lončenine pozne bronaste dobe in železne dobe je očitna. Razvoj skoraj vsakega tipa posode lahko sledimo v bronasto dobo. Spremembe, katere so prinesli Izraelci ob priselitvi v Kanaan, se kažejo najbolj prav v predmetih vsakdanje uporabe – v lončenini. Lončenina železne dobe I je povezana s kanaanskim izročilom, vendar ima nove elemente, ki obetajo nove oblike. Tehnološko je opazen razvoj izdelovanja keramike na lončarskem vretenu in pri žganju. Številne različice posod so ena od značilnosti železne dobe. Oblikovno in tehnološko izstopa *samarijska skleda* (inv. št. 63), ki priča o visokem standardu lončarskih izdelkov. V izraelitskem obdobju prevladujejo posode z ostrimi potezami, v kanaanskem pa zaobljene. Posode so okrašene drugače, le malo je ostalo slikanega okrasa pozne bronaste dobe. Posode imajo delno ali v celoti sijajen premaz, večinoma rdeč, tudi rumen, črn in rjav. Razvoj tehnologije in okraševanja keramike je posledica stikov s sosednjimi kulturami; Feničani, Aramejci, Asirci, Egipčani in Ciprom (Amiran 1969, 192).

Polkrožna skodela iz železne dobe IB s premazom na zunanji in notranji strani (inv. št. 9) je južna različica (Amiran 1969, 195).

Enoročajni vrč s širokim vratom, in trolistnim ustjem (inv. št. 16) iz železne dobe II je severna različica in izhaja iz prototipov železne dobe I (Amiran 1969, 256). Enoročajni vrč s kratkim vratom (inv. št. 22) pa je severna različica. Predstavlja enega od šestih glavnih tipov posod železne dobe I, navadno je okrašen, izhaja iz tradicije pozne bronaste dobe. Enoročajna vrča s hruškastim trupom, vbočenim vratom in trolistnim ustjem (inv. št. 24, 25) sta južni različici (Amiran 1969, 251). Kroglasta vrča z zaobljenim dnom (inv. št. 78, 79) prav tako pripadata južni različici (Amiran 1969, 227).

Romarske čutare se pojavijo v pozni bronasti dobi in postanejo ena od najpogostejših oblik lončenine. Od ostale lončenine se ne razlikujejo le po obliki, ampak tudi po načinu izdelave. Oba dela trebuha sta narejena posebej na lončarskem kolesu in nato združena, tudi vrat je narejen na lončarskem kolesu, ročaji so narejeni posebej ter dodani pozneje

(Amiran 1969, 166). Na severu se nadaljuje proizvodnja čutar z bihromnim okrasom koncentričnih krogov. Čutari (inv. št. 11, 12) sta severni različici in sodita v železno dobo II A–B, čeprav prične upadati število čutar v primerjavi s predhodnim obdobjem. Čutara (inv. št. 29) iz železne dobe II C je južna različica (Amiran 1969, 276).

Vrči za vino (*karafa*) so ena najznačilnejših oblik železne dobe II C. *Karafi* z ozkim vratom in širokim trupom (inv. št. 17 a, 17 b) sta severni različici (Amiran 1969, 259).

Trinožnik (inv. št. 112) je ena od značilnih oblik amonitske lončenine (8. –6. st. pr. Kr.). Amonitski je tudi dvoročajni vrč s prstanasto nogo feničanskega tipa (inv. št. 31). Vrč kaže na povezave z judejsko, izraelsko, feničansko in asirsko lončenino. (Amiran 1969, 254, 295, 296).

Skodela (inv. št. 63) ima debele stene in rdeč premaz na zunanji in notranji strani. Tovrstne posode imajo premaze najpogosteje v rdeči in rumeni, včasih črni barvi (Amiran 1969, 212). Dovršeno izdelana skleda z zaobljenim dnom z ostanki svetlečega premaza (inv. št. 63) je tako imenovana *samarijska skleda* s tankimi stenami. Asimetrična skodela s prstanastim dnom (inv. št. 82) je verjetno odpaden izdelek. Tip skodele je najpogostejši na jugu v železni dobi II C (Amiran 1969, 206, 207).

Piksida se je razvila iz mikenskih prototipov. V Kanaanu so jih pričeli izdelovati v velikem številu in jim dodali lokalne elemente, pogosto so okrašene s progami. Dvoročajna *piksida* s hruškastim trupom in z bihromnim okrasom na trupu (inv. št. 111) pripada severni različici in je lokalni proizvod, narejen po mikenskem vzoru (Amiran 1969, 277).

Priča tega nemirnega obdobja s sledovi babilonske arhitekture je opeka z žigom z imenom in kraljevskimi naslovi Nebukadnezarja (inv. št. 116). Nebukadnezarjev obsežni gradbeni program je zahteval veliko gradbenega materiala/opek, zato so razmeroma pogosto najdene (Reade 2009, 21). Opeke s tekstom, z njegovim imenom in vladarskimi naslovi so bile zelo kakovostne. Napis v klinopisu je bil vgraviran na pečatu, tako da je bil tekst berljiv v odtisu. Pečat je bil odtisnjen še v vlažno glino opeke (Marzahn 2009, 46). Iz teksta je razvidna kraljeva najpomembnejša dejavnost – odgovornost za izvajanje in vzdrževanje kultov (Finkel 2009, 85).

Lončenina

Skleda z rahlo uvihanim ustjem in ravnim dnom.

Najdišče: Ain Samiyeh.

Mere: višina: 5,7 cm; premer ustja 18,2 cm.

Inv. št.: 1

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II A.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 25: 8.

Skodela s klekom na ostenju in z ravnim dnom ter izvihanim ustjem.

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 9,9 cm; premer ustja 13,1 cm.

Inv. št.: 2

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II A.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 27: 2, 91: Photo 94; Ilan 1998, 300, Fig. 2.

Skleda z uvihanim ustjem in vboklim dnom.

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 4,7 cm; premer ustja: 20,1 cm.

Inv. št.: 3

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 26: 6, 8.

Skodela s prstanastim dnom.

Najdišče: območje Hebrona

Mere: višina: 8,5 cm; premer ustja: 17,5 cm.

Inv. št.: 4

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozna bronasta doba II B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 39: 16.

Skodela s prstanastim dnom.

Najdišče: območje Hebrona

Mere: višina: 9,8 cm; premer ustja: 16,5 cm.

Inv. št.: 5

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozna bronasta doba II B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 39: 17.

Zaobljena skleda z ravnim dnom.

Najdišče: območje Hebrona

Mere: višina: 7 cm; premer ustja: 16 cm.

Inv. št.: 6

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozna bronasta doba II A.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 38: 14.

Skleda na votli nogi z rdečkastim premazom na zunanji in notranji strani.

Najdišče: Samarija

Mere: višina: 8 cm; premer ustja: 19,8 cm.

Inv. št.: 7

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Crowfoot, Kenyon 1957, 122, 123, Fig. 10: 6, 145: 146, Fig. 14: 6; Amiran 1969, Pl. 67: 14, 212: Photo 223.

Polkrožna skodela s prstanastim dnom in z rdečkastim premazom na zunanji ter notranji strani.

Najdišče: območje Hebrona

Mere: višina: 9 cm; premer ustja: 18 cm.

Inv. št.: 9

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba I B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 61: 6.

Kroglasta skodela z ravnim dnom in rdečkastim premazom na zunanji strani in na robu.

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 10,7 cm; premer ustja: 11,8 cm.

Inv. št.: 10

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II B-C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 27: 6.

Čutara z ustjem dodelanim z mavcem, ostanki okrasa so izginili.

Najdišče: območje Ramale, grobna najdba

Mere: višina: 26,8 cm; premer ustja: 5 cm.

Inv. št.: 11

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II A-B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 94: 1, 2.

Čutara, okrašena s koncentričnimi krogi rdeče in črne barve, ustje ni ohranjeno.

Najdišče: območje Ramale, grobna najdba

Mere: višina: 25 cm.

Inv. št.: 12

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II A-B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 94: 1, 2.

Skodela na votli nogi (kaliks).

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 13,4 cm; premer ustja: 15,2 cm.

Inv. št.: 13

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II B-C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 27: 22, 24, Pl. 28: 12.

Skleda z uvihanim ustjem in prstanastim dnom.

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 6 cm; premer ustja: 22,8 cm.

Inv. št.: 14

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 26: 3.

Trebušasti lonec z ravnim dnom in z okrasom, narejenim z glavnikom v treh pasovih na dnu vratu in na trupu.

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 21,5 cm; premer ustja: 10,4 cm.

Inv. št.: 15

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba I.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 22: 23.

Enoročajni vrč s širokim vratom, s trolistnim ustjem in prstanastim dnom.

Najdišče: območje Ramale, grobna najdba

Mere: višina: 27,5 cm; premer ustja: 8,8 cm.

Inv. št.: 16

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 86: 2, Pl. 89: 11, 12, 13.

Spodnji del vrča (*karafe*) s prstanastim dnom¹.

Najdišče: območje Ramale, grobna najdba

Mere: višina: 5,1 cm, šir.: 4,6 cm.

Inv. št.: 17 a

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Crowfoot, Kenyon 1957, 166, 167, Fig. 22: 2; Amiran 1969, Pl. 88: 3, 4.

¹ *Karafa* je sestavljena iz dveh različic (17 a, 17 b), povezanih z mavcem. Obe sta iz istega časa.

Zgornji del vrča (*karafe*) z grebenastim vratom in ročajem, izpeljanim iz grebena.

Najdišče: območje Ramale, grobna najdba

Mere: višina: 13,3 cm, šir.: 15,7 cm.

Inv. št.: 17 b

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Crowfoot, Kenyon 1957, 166, 167, Fig. 22: 1; Amiran 1969, Pl. 88: 2, 4, 259: Photo 255.

Dvoročajni kroglast lonec (*amforiskos*) z ravnim dnom in s perforacijama na trupu, narejenima po žganju.

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 15,4 cm; premer ustja: 8,3 cm.

Inv. št.: 18

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Zgodnja bronasta doba IV- Srednja bronasta doba I.

Primerjave: Amiran 1969, 78: Photo 79; Dever 1998, 292, Fig. 6.

Skleda z uvihanim ustjem in ravnim dnom.

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 6,8 cm; premer ustja: 24 cm.

Inv. št.: 20

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II B-C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 26: 3, 4, 8.

Skleda z ravnim dnom in z rdečkastim premazom na zunanji in notranji površini.

Najdišče: območje Hebrona

Mere: višina: 8,2 cm; premer ustja: 18,7 cm.

Inv. št.: 21

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozna bronasta doba II B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 38: 22, 39: 13.

Vrč s prstanastim dnom, kratkim vratom in ročajem, ki povezuje ustje z ramenom.

Najdišče: območje Ramale, grobna najdba

Mere: višina: 22,7 cm; premer ustja: 7,2 cm.

Inv. št.: 22

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba I.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 84: 9.

Dvoročajni vrč z ravnim dnom, ustjem z izlivom in rdečkastim premazom.

Najdišče: Tell el Farah, Samarija (?)

Mere: višina: 15,4 cm; premer ustja: 12,5 cm.

Inv. št.: 23

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Zgodnja bronasta doba I.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 9: 30.

Enoročajni vrč z vbočenim vratom, trolistnim ustjem z izlivom, hruškastim trupom in prstanastim dnom.

Najdišče: območje Ramale, grobna najdba

Mere: višina: 24,9 cm; premer ustja: 9 cm.

Inv. št.: 24

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba I.

Primerjave: Crowfoot, Kenyon 1957, 111, 112, Fig. 5: 5; Amiran 1969, Pl. 85: 2, 3.

Enoročajni vrč s kratkim vbočnim vratom, trolistnim ustjem z izlivom, hruškastim trupom in prstanastim dnom. Na spodnjem delu trebuha je perforacija, narejena po žganju.

Najdišče: območje Ramale, grobna najdba

Mere: višina: 24,3 cm; premer ustja: 14,4 cm.

Inv. št.: 25

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba I.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 85: 2, 3.

Glinen balzamarij, izrazito asimetričen.

Najdišče: okolica Jeruzalema

Mere: višina: 18,7 cm; premer ustja: 3,2 cm.

Inv. št.: 26

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: helenizem?

Primerjave: –

Čutara s sledovi okrasa koncentričnih krogov.

Najdišče: neznano

Mere: višina: 26 cm; premer ustja: 4,5 cm.

Inv. št.: 29

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 95: 11, 12, 15.

Dvoročajni vrč s prstanasto nogo.

Najdišče: neznano

Mere: višina: 21,5 cm; premer ustja: 5 cm.

Inv. št.: 31

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 101: 24.

Krater, okrašen s plitvima prepletajočima se kanelurama, ki obkrožata posodo in s prstanastim dnom. Na spodnjem delu trebuha je perforacija.

Najdišče: neznano

Mere: višina: 14,8 cm; premer ustja: 14,4 cm.

Inv. št.: 32

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: –

Primerjave: –

Skodela na votli nogi (kaliks).

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 13,1 cm; premer ustja: 9,1 cm.

Inv. št.: 53

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II B-C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 27: 16, 17; Ilan 1998, 300, Fig. 2.

Skodela z izvihanim ustjem, klekom v obliki črke S in votlo nogo.

Najdišče: Ain Samiyeh

Mere: višina: 9,2 cm; premer ustja: 11,6 cm.

Inv. št.: 55

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II B-C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 27: 8.

Enoročajni bikonični vrč z narebrenim vratom in s prstanastim dnom.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 18,5 cm; premer ustja: 7,5 cm.

Inv. št.: 59

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozna bronasta doba.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 46: 10, 11, 17.

Skleda s klekom v obliki črke S in prstanastim dnom.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 6,4 cm; premer ustja: 15,6 cm.

Inv. št.: 60

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Srednja bronasta doba II B-C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 27: 10; Ilan 1998, 300, Fig. 2.

Polkrožna skodela s koničnim omfalosom in vboklim dnom.

Najdišče: Tell el Farah, Samarija (?)

Mere: višina: 4,8 cm; premer ustja: 12,6 cm.

Inv. št.: 61

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Zgodnja bronasta doba I.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 12: 2.

Skleda z zaobljenim dnom in z ostanki rdečega premaza v različnih odtenkih.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 4,9 cm; premer ustja: 14,5 cm.

Inv. št.: 63

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 66: 15.

Enoročajni kroglasti vrč z zaobljenim dnom.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 14,9 cm; premer ustja: 7,9 cm.

Inv. št.: 78

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 76: 17.

Dvoročajni kroglasti vrč z zaobljenim dnom.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 18,2 cm; premer ustja: 13,6 cm.

Inv. št.: 79

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 76: 15.

Skodela s prstanastim dnom, asimetrična.

Najdišče: Hebron

Mere: višina: 6 cm; premer ustja: 18,5 cm.

Inv. št.: 82

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 65: 1-4.

Skodela z ravnim dnom.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 4,9 cm; premer ustja: 10,1 cm.

Inv. št.: 83

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Helenizem?

Primerjave: –

Skodela z vboklim dnom, asimetrična.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 3,6 cm; premer ustja: 11 cm.

Inv. št.: 84

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Helenizem?

Primerjave: –

Skodela z ravnim dnom in s temno rdečkastim premazom na notranji in deloma zunanji površini, izrazito asimetrična.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 4,4 cm; premer ustja: 10 cm.

Inv. št.: 85

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Helenizem?

Primerjave: –

Globoki krožnik iz *terre sigillate*, oblika 84 po Hayesu. Dno je okrašeno z žigosanim okrasom in skupino žlebov, kristograma sta obdana s stranskimi motivi, tip 289, verzija A.

Najdišče: Egipt

Mere: višina: 6,5 cm; premer ustja: 35,5 cm.

Inv. št.: 107

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 440–500 po Kr..

Primerjave: Hayes 1972, form 84, 132, 133: 273: type 289: version A (kristogram).

Skodela s prstanastim dnom.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 4,6 cm; premer ustja: 12,5 cm.

Inv. št.: 110

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 65: 14.

Dvoročajna piksida s hruškastim trupom in z okrasom črnih in rdečih prog na trupu.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 10 cm; premer ustja: 3,6 cm.

Inv. št.: 111

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba I.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 96: 6, 7, 277: Photo 291.

Trinožnik.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 7,6 cm; premer ustja: 10,7 cm.

Inv. št.: 112

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 299: 11, 295: Photo 303.

Čaša s preoblikovanim dnom.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 12 cm; premer ustja: 7 cm.

Inv. št.: 113

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: –

Primerjave: –

Enoročajni vrč z izbočenim dnom in gosto horizontalno narebrenim ostenjem.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 22,7 cm; premer ustja: 3,7 cm.

Inv. št.: 114

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Rimska doba, obdobje drugega templja.

Primerjave: Anderson 1998, 461, Fig. 7: i.

Opeka s tekstom v klinopisu:

1. [d AG-ku-dur-ri]-ŠEŠ
2. [LUGAL ba-bi-i]-luKI
3. [za-ni-in É-SA]G.ÍL
4. [ú É-ZI.D]A DUMU.NITA
5. [a-ša-re-du ša dA]G-A-ŠEŠ
6. [LUGAL ba-bi-i-luKI]

1. Nabû-kudurrî-ušur (Nebukadnezar)
2. kralj Babilona
3. zaščitnik (templjev) Esagila
4. in Ezida. Najstarejši sin
5. Nabû-apla-ušur (Nabopolasarja)
6. kralja Babilona.

Najdišče: Neznano

Mere: dolžina: 7,8 cm, širina: 8,3 cm, debelina: 2,8 cm.

Inv. št.: 116

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 604–562 pr. Kr. (Nebukadnezar).

Primerjave: Langdon 1912, 202, Nr. 41; Finkel 2009, 85.

Opeka s klinopisom

Inv št: 117

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

KAMNITI POSODI

Konična bazaltna skleda z vrezanim okrasom visečih šrafiranih trikotnikov na notranjem robu ustja.

Najdišče: Beersheva

Mere: višina: 18,6 cm; premer ustja: 37,4 cm.

Inv. št.: 57

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Halkolitik.

Primerjave: Amiran 1969, 45, Pl. 9: 1; Amiran, Porat 1984, Fig. 1: 1.

Konična bazaltna skleda.

Najdišče: Samarija

Mere: višina: 12,8 cm; premer ustja: 34,9 cm.

Inv. št.: 58

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Halkolitik.

Primerjave: Amiran 1969, 45, Pl. 9: 1; Amiran, Porat 1984, Fig. 1: 1.

OLJENKE

Rimske provincialne oljenke (inv. št. 27, 28, 100, 102, 103, 104, 105) so bile izdelane v kalupih. Navadno imajo okrogli trup/recipient, kratek, zaobljen nasek, navadno so brez držajev. Ornamentiran je obodni del recipienta, v centralnem delu pa je mitološki, živalski ali floralni motiv. Motivi na disku so največkrat lokalne kopije rimskih ali helenističnih prototipov, ki so izvedeni z manufakturno natančnostjo. Pogosto so motivi zelo poškodovani oz. plitki, bodisi zaradi dolgoletne uporabe ali zaradi površne izdelave (včasih so kalupe izdelali na oljenki). Pogosto so centralni motivi na disku razbiti (inv. št. 27, 28), morda so zlomljeni zaradi uporabe, obstaja pa verjetnost, da so bili mitološki motivi razbiti namenoma. To je posledica judovskega verovanja, ki je prepovedovalo upodabljanje ljudi in živali. Poganske motive so razbijali verjetno tudi kristjani. Na ta način (zlomljeni diski) imamo uvid v verske in moralne predstave prebivalstva Palestine v rimskem času. Oljenke, ki so ostale nepoškodovane, so nejverjetneje pripadale poganom ali heleniziranim Judom. Oljenke z vegetabilnim okrasom in/ali z zlomljenim centralnim diskom pa so izdelovali in uporabljalo ortodoksni Judje in kristjani (Neidinger 1982, 160). V zbirki Teološke knjižnice praktično ni oljenke z okrasom z upodobitvijo figur oz. so v redkih primerih razbiti. Oljenke so okrašene z geometrijskimi in rastlinskimi motivi.

Rimske oljenke: okraši na robu recipienta so volute (postavljene simetrično ob nosku) (inv. št. 27, 28), linije med volutami (inv. št. 28), ornament ogrlice na zunanjem robu (inv. št. 27, 28, 102). Ta ornament se pojavlja na keramiki od grškega arhaičnega obdobja (Wexler, Gilboa 1996, 116, 117). Rimske oljenke iz Palestine so lokalni proizvodi rimskih tipov. Lokalna proizvodnja je bila cvetoča (Wexler, Gilboa 1996, 130).

Čeprav nekateri raziskovalci menijo (Kenyon 1975, 274), da so po žanju razbite luknje v sredini oljenk nastale zato, ker jih izdelovalec ni naredil, je mogoče, da so simbolno zlomljene, ker judje po tradiciji niso smeli upodabljati figur (in lahko da je bila v centralnem polju upodobljena figura).

Oljenke

Oljenka z majhnim zaobljenim noskom in obodom, okrašenim z vzorcem ogrlice, izvedenim z volutami. Z zlomljenim centralnim delom.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 2,2 cm; dolžina: 8 cm.

Inv. št.: 27

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 2.–3. st., rimsko obdobje.

Primerjave: Wexler, Gilboa 1996, 116-118.

Oljenka z majhnim zaobljenim noskom in obodom, okrašenim z vzorcem ogrlice, izvedenim z volutami in črtami. Z zlomljenim centralnim delom.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 2,2 cm; dolžina: 8,3 cm.

Inv. št.: 28

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 2.-3. st., rimsko obdobje.

Primerjave: Wexler, Gilboa 1996, 116-118.

Preprosta oljenka brez okrasa.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 2,7 cm; dolžina: 11,5 cm.

Inv. št.: 33

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba II C.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 100: 15.

Preprosta oljenka brez okrasa.

Najdišče: Neznano

Mere: višina: 5,5 cm; dolžina: 14,9 cm.

Inv. št.: 34

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Železna doba I.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 100: 3, 7.

Oljenka v obliki škornja s horizontalno narebrenim ostenjem in zankastim držajem.

Najdišče: Dahariyeh (?)

Mere: višina: 5 cm; dolžina: 10,1 cm.

Inv. št.: 86

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 3 – 4. st.; pozno bizantinsko-zgodnje islamsko obdobje.

Primerjave: Crowfoot , Crowfoot, Kenyon 1957, 374: 10, 375: 10; Avshalon-Gorni 2000, fig. 15: 12–14.

Preprosta oljenka brez okrasa.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 4,8 cm; dolžina: 12,8 cm.

Inv. št.: 87

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozna bronasta doba II B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl.: 20.

Preprosta oljenka brez okrasa.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 4,6 cm; dolžina: 12,8 cm.

Inv. št.: 88

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozna bronasta doba II B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl.: 20.

Oljenka v obliki čevlja z radialnim okrasom.

Najdišče: Ramallah

Mere: višina: 3,3 cm; dolžina: 9,7 cm.

Inv. št.: 98

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozno bizantinsko obdobje.

Primerjave: QEDEM, 1986, 113.

Oljenka v obliki čevlja z radialnim okrasom.

Najdišče: Ramallah

Mere: višina: 4 cm; dolžina: 10,4 cm.

Inv. št.: 99

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozno bizantinsko obdobje.

Primerjave: QEDEM, 1986, 113.

Zaobljena oljenka, okrašena s polkrožnimi vzorci. Z zlomljenim centralnim delom.

Najdišče: Tayibeh (?)

Mere: višina: 3,4 cm; dolžina: 10,6 cm.

Inv. št.: 100

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 3. –4. st., pozno rimsko obdobje.

Primerjave: Crowfoot, Crowfoot, Kenyon 1957, 374: 3, 375: 3; Sussman 1983, 85, fig. 5, 6.

Oljenka z enostavnim peterokotnim okrasom. Z zlomljenim centralnim delom.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 2,2 cm; dolžina: 7,9 cm.

Inv. št.: 101

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: –

Primerjave: –

Oljenka z majhnim zaobljenim noskom in obodom, okrašenim z vzorcem ogrlice iz črt.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 2,5 cm; dolžina: 7,4 cm.

Inv. št.: 102

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 2.-3. st., rimsko obdobje.

Primerjave: Crowfoot , Crowfoot, Kenyon 1957, 372: 7, 373: 7; Wexler, Gilboa 1996, 116-118.

Oljenka z majhnim zaobljenim noskom in obodom, okrašenim z vzorcem iz črt.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 2,5 cm; dolžina: 7,8 cm.

Inv. št.: 103

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 3. st., rimsko obdobje.

Primerjave: –

Oljenka z majhnim zaobljenim noskom in obodom okrašenim s krožnim vzorcem in črtami. Z zlomljenim centralnim delom.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 3 cm; dolžina: 8,3 cm.

Inv. št.: 104

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 3. st., rimsko obdobje.

Primerjave: –

Podolgovata oljenka v obliki hruške s krožnimi in polkrožnimi vzorci.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 3 cm; dolžina: 9,3 cm.

Inv. št.: 105

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 3.- 4. st., pozno rimsko obdobje.

Primerjave: Crowfoot, Crowfoot, Kenyon 1957, 374: 2, 375: 2; Sussman 1983, 85, Pl. 6: 44-46.

Ovalna oljenka z jezičastim ročajem in okrasom v obliki vej.

Najdišče: Hebron (?)

Mere: višina: 3,3 cm; dolžina: 9,1 cm.

Inv. št.: 106

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 5.-7 st., bizantinsko-zgodnje arabsko obdobje.

Primerjave: Sussman 1983, 85, Pl. 12: 90-93.

PEČATNIKI

V zbirki je razmeroma veliko pečatnikov in imajo kompleksno izpovednost. So zahtevnejši obrtni izdelki, z ikonografskimi, magijskimi in religioznimi prvinami. Posebej pečatniki z napisi imen vladarjev so pomembni za razumevanje politične zgodovine (Keel 1995, 10, 11).

Prvi pečatniki so bili egipčanski, v Palestino so bili uvoženi. V Palestini so jih pričeli uporabljati v srednji bronasti dobi IIA. Časovno sovpadajo z 11. in zgodnjo 12. dinastijo v Egiptu (Keel 1995, 13, 24).

Oblike pečatov

Najpogostejša oblika pečatnika v Palestini je **skarabej** (Keel, 1995, 19). Oblika izhaja iz egipčanskega svetega hrošča – skarabeja, ki je simbol ciklusa sonca ter obenem vstajenja in novega življenja. Nakitni elementi v obliki skarabeja so že sami po sebi amulet (Lurker, 1994, 104, 105).

Oblika **skaraboida** izhaja iz skarabeja, po obliki sta si podobna, vendar je skaraboid brez anatomskih podrobnosti. Je ovalne oblike in vzdolžno prevrtan kamen, s poudarjeno stransko steno in izbočeno zgornjo površino. Oblika skaraboida je značilna za železno dobo. Preprosti skaraboid z neokrašenim gladkim hrbtom tip II po Keellu se pojavlja še posebej pogosto v času železne dobe IIB (inv. št. 41, 47). Skaraboide so izdelovali tudi v Palestini, imajo lokalne posebnosti in ne kažejo tipičnih egiptovskih oblik (Keel, 1995, 63).

Pečatniki v obliki **konoida** so najpogosteje izdelani iz apnenca ali hematita. Pojavijo se že v pozni bronasti dobi, značilni pa so za železno dobo I in II A ter začetek železne dobe II B. Tip III po Keellu ima ovalno bazo, višina in širina baze sta enaki (inv. št. 52). Pogosti motivi na konoidnih pečatnikih so živali, kar bi lahko nakazovalo avtohtono poreklo, lahko pa so nastali pod ciprskim vplivom (Keel, 1995, 100, 101, 102).

Eden zgodnejših pečatnikov iz zbirke, ki so bili uvoženi iz Egipta, je pečatnik v obliki skarabeja z vgraviranim motivom tekoče zakrivljene linije (inv. št. 46). Sodi v srednjo bronasto dobo II A (prva polovica 2. tl. pr. n. š.) oz. je nekoliko mlajši. V tem času je bilo v Palestini malo skarabejev, pečatniki so bili večinoma uvoženi iz Egipta (Keel, 1995, 25 - 31).

Ibeks (inv. št. 42, 47, 52) je pogost motiv v gliptiki v Palestini, od pozne bronaste dobe, prav tako je najpogostejši motiv na lončenini (Amiran 1969, 161, 162). Motiv *kapridov* je poznan do srednje bronaste dobe II B le iz Bližnjega vzhoda, ti pečatniki bi lahko bili izdelani v Palestini ali v Egiptu (Keel, 1995, 31, 35). O razvejani Tutmozisovi birokraciji v Palestini pričajo pečatniki, ki imajo vgravirano faraonovo ime. Pečatnike z imeni faraonov so uporabljali tudi po njihovi smrti (Keel, 1995, 48). V zbirki sta dva takšna primerka, ki pričata o tradiciji in dolgi rabi pečatnikov (inv. št. 40, 45).

Pečatnik v obliki skarabeja z vgraviranim imenom Tutmozisa III., ki ga obdajata krilata sončna diska.

Najdišče: območje Hebrona (?)

Mere: 1,79 mm x 1,26 mm x 8 mm

Inv. št.: 40

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 945–716 pr. n. š., železna doba II, 22. egiptovska dinastija.

Primerjave: Kell 1997, 549: 51, 52, 686: 66.

Pečatnik v obliki skaraboida z vgraviranim motivom človeka in noja.

Najdišče: območje Hebrona (?)

Mere: 1,62 mm x 1,32 mm x 1,05 mm

Inv. št.: 41

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 20. egiptovska dinastija ali pozneje.

Primerjave: Šliwa 1989, 224, Pl. XXV: 50.13–50.16.

Pečatnik v obliki skarabeja z vgraviranim robom v katerem je motiv človeka s kozo, ki se pomikata proti levi. Med njima so simboli.

Najdišče: območje Hebrona (?)

Mere: 1,34 mm x 1,02 mm x 6,1 mm

Inv. št.: 42

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 1630–1522 pr. n. š., 15. egiptovska dinastija.

Primerjave: Kell 1997, 303: 590.

Pečatnik v obliki skarabeja z vgraviranim imenom Tutmozisa III., ki ga obdajata krilata sončna diska.

Najdišče: območje Hebrona (?)

Mere: 1,18 mm x 0,88 mm x 7 mm

Inv. št.: 45

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 945–716 pr. n. š., železna doba II, 22. egiptovska dinastija.

Primerjave: Kell 1997, 686: 66, 549: 51, 52.

Pečatnik v obliki skarabeja z vgraviranim okrasnim robom v katerem je motiv tekoče zakrivljene linije.

Najdišče: območje Hebrona (?)

Mere: 1,38 mm x 1,18 mm x 6 mm

Inv. št.: 46

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 1700–1575 pr. n. š. ??, srednja bronasta doba II A, 12. egiptovska dinastija; sredina 13.- sredina 15. egiptovske dinastije.

Primerjave: Keel 1995, 25, 26, Abb. 8, 9; Keel 1997, 774, 775: 40.

Pečatnik v obliki skaraboida z vgraviranim motivom dveh nasproti stoječih koz.

Najdišče: območje Hebrona (?)

Mere: 1,53 mm x 1,05 mm x 6 mm

Inv. št.: 47

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 1000–800 pr. n. š., železna doba II A – prva polovica železne dobe II B.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 50: 1; Kell 1997, 579: 173.

Pečatnik v obliki skarabeja z vgraviranim motivom vertikalnih in horizontalnih črt.

Najdišče: območje Hebrona (?)

Mere: 6,08 mm x 1,24 mm x 10 mm

Inv. št.: 50

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 1250–1075 pr. n. š., 19. –20. egiptovska dinastija.

Primerjave: Kell 1997, 613: 237.

Konični pečatnik z vgraviranim motivom kože s palmovo vejo pred njim.

Najdišče: območje Hebrona (?)

Mere: 19 mm x 16 mm x 17 mm

Inv. št.: 52

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 1200–900 pr. n. š., železna doba I-II A.

Primerjave: Amiran 1969, Pl. 50: 1; Kell 1997, 51: 84, 631: 282.

STEKLO

V starem svetu so bili stekleni predmeti luksuzni izdelki. Šele ko so v drugi polovici prvega stoletja pr. n. š. izumili tehniko pihanja stekla, so prišli v vsakdanjo uporabo. Pihano steklo je bilo poceni in dostopno praktično vsakomur. Morda že nekoliko prej se je razvila tehnika pihanja v kalup. Še posebej je bila razširjena na Siro-Palestinski obali. Tradicija izdelave stekla v vzhodnem Mediteranu se je iz helenizma nadaljevala skozi rimsko in bizantinsko obdobje ter naprej (Auth 1976, 17, 18).

Strabon poroča, da so bile konec prvega stoletja pr. n. š. v proizvodnji stekla vodilne tri dežele: Bližnji vzhod, Egipt in Italija. Zelo hitro pa se je tehnologija izdelave stekla razširila po vsem imperiju. Tako so v rimskem času istočasno proizvajali enake tipe steklenih predmetov v vzhodnem Mediteranu in v centralni Evropi. Vzhodne delavnice so se zgledovale po mojstrih iz Evrope in mojstri z Vzhoda so emigrirali v Evropo ter prinesli s seboj lokalne sloge.

V času bizantinskega imperija je bilo v vzhodnem Sredozemlju obdobje blagostanja. Iz tega časa poznamo veliko steklenih predmetov, predvsem balzamarijev.

Proizvodnja nekaterih posodic za kozmetiko iz vzhodnega Mediterana je verjetno povezana s sestavinami esenc za proizvodnjo parfumov; mandlji za najboljša masažna olja so prihajali iz Azije, za najboljše parfumske mešanice pa je prišla v poštev le sivka iz Sirije. Iz antičnega sveta poznamo primere, ko so bile delavnice stekla in parfumov locirane druga ob drugi.

Glede na obliko kozmetične posodice je težko sklepati, kakšna je bila njena vsebina, vendar v nekaterih primerih lahko sklepamo, za kaj so se uporabljale. Dolg in ozek vrat preprečuje pretok olja med nanašanjem. Recipient s trupom, ki je izrazito sploščen, preprečuje izhlapevanje vsebine (npr. parfuma). Vbočeno dno posodice je preprečevalo usedlino. Določeni tipi posodic so bili morda izbrani za določen parfum, vendar se nam ti podatki niso ohranili. Eterična olja pa se niso uporabljala le v kozmetiki ampak tudi v kulinariki in medicini (Fleming 1997, 27, 31, 33, 34).

Časovno sodi večina korpusa steklenih predmetov iz zbirke Teološke knjižnice Maribor v rimsko obdobje. Izjema sta kolutasta jagoda, ki je starejša in sodi v pozno bronasto dobo, in dvojni balzamarij, ki sodi v Bizantinsko obdobje.

V pozni bronasti dobi stekleni izdelki iz Kanaana kažejo veliko podobnost z egipčanskimi oz. so bili uvoženi iz Egipta. V ta čas sodi kolutasta jagoda (inv. št. 115). Egipčanska proizvodnja stekla, ki je dosegla vrhunec po letu 1400 pr. n. š., je bila številna, raznovrstna in kakovostna. Stekleni izdelki so z barvami posnemali žlahtno kamenje (Spaer 2001, 24, 25).

Večina predmetov iz zbirke je narejena iz prosto pihanega stekla (balzamariji inv. št. 73, 74, 75, 90, 91, 92, 93 a, 93 b, 94 a, 94 b, 95 a, 95 b, 96), nekateri pa iz stekla, pihanega v

kalup (dvoročajna sploščena steklenička inv. št. 72). Posodice so bile namenjene za olja, dišave, kozmetiko (Lazar 2003, 26) in jestvine.

Steklene predmete lahko razdelimo v več kategorij. V zbirki so najpogostejše zastopani balzamariji, ostali predmeti pa le posamično: krožnika (inv. št. 76, 77), kroglasti lonček (inv. št. 71), dvoročajna sploščena steklenička (inv. št. 72) in jagoda (inv. št. 115).

Balzamariji sodijo med najbolj razširjene oblike rimskega pihanega stekla. Kozmetične posodice za parfume in olja večjih in manjših dimenzij so bili ceneni predmeti, kajti njihova proizvodnja je potekala hitro in velikokrat površno. Na izdelkih so opazni sledovi prijemalk (inv. št. 71, 74, 77, 95 b). Tako kot v vsakodnevni uporabi so bili pogosti pridatki tudi v grobovih. Primerki iz zbirke izhajajo večinoma iz grobov, ker so ostali nepoškodovani.

Oblike balzamarijev predstavljajo tipe, ki se pojavljajo po vsem imperiju z značilnostmi delavnic Bližnjega vzhoda. Številni so preprosti balzamariji iz brezbarvnega stekla (inv. št. 74, 75, 91, 92, 94 a, 94 b). Balzamariji s koničnim trupom in dolgim vratom so značilni za levantsko obalo (inv. št. 73, 90) (Auth 1976, 114, 115). Balzamariji s kroglastim trupom (inv. št. 74), ki se pojavijo konec 1. st., so ciprski ali siro-palestinski proizvodi (Arveiller-Dulong, Nenna 2005, 182-186).

Dvoročajni balzamarij (inv. št. 96) je najbolj razširjena oblika med palestinskimi balzamariji. Izdelovali so jih od poznega 3. st. do začetka 7. st. Bolje kot ostale oblike kaže spremembo smernic oblikovanja balzamarijev v času razcveta Palestine. Balzamariji so narejeni iz pihanega stekla. Ročaji so bili uporabnega pomena, ker balzamarij nima stojne ploskve.

Zmes barve za oči je bila v obliki paste ali pudra. Pozno rimski in bizantinski balzamariji so imeli pogosto slonokoščeno ali bronasto kozmetično žličko za nanašanje ličila. Analize so pokazale, da so dvojne balzamarije uporabljali za ličila, in sicer za obrobo oči (*kohl* oz. *stimmi* po Pliniju). Sestava kola je bila na osnovi gelanita. Uporabljali so ga ženske in moški. Barvanje oči pa je služilo kozmetičnim in medicinskim namenom.

Dvoročajni balzamarij z locnjem in dvema ročajema Sternova uvršča v razred II C, ki ima široko distribucijo s koncentracijo tovrstnih najdb v Jeruzalemu in Judejskem gorovju. Večina dvoročajnih balzamarijev je okrašenih (Stern 2001, 272, 273).

Med namizno stekleno posodje sodita krožnička (inv. št. 76, 77). Verjetno narejena v delavnicah južnega Levanta v okolici jezera Tiberija in dvoročajna steklenička (inv. št. 72). Majhne kroglaste posodice (inv. št. 71), narejene iz pihanega stekla so služile za shranjevanje jestvin (Arveiller-Dulong, Nenna 2005, 360, 362).

Steklo

Lonček. Kroglast lonček iz modrikastega stekla s pokončnim ustjem, kratkim vratom in vboklim dnom. Na dnu je sled prijemalke.

Najdišče: Nablus

Mere: višina: 8,2 cm; premer ustja: 4,9 cm.

Inv. št.: 71

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 3. st.; 4. - 5. st.

Primerjave: Crowfoot, Kenyon 1957, 408, 410, fig. 94; Whitehouse 1997, 164: 285, 350: 285.

Steklenička. Dvoročajna sploščena steklenička iz zelenkastega stekla z izvihanim ustjem in zaobljenim dnom. Ustje je le delno ohranjeno, en ročaj odlomljen.

Najdišče: Nablus

Mere: višina: 13,6 cm; premer ustja: 2,7 cm.

Inv. št.: 72

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 4.–5. st.

Primerjave: Sternini 1990, pl. 37: 215; Arveiller-Dulong, Nenna 2005, 397: 1072, 1073.

Balзамarij. Balзамarij iz zelenkastega stekla s koničnim trupom, močno izvihanim ustjem, zajedo na ostenju in razširjenim spodnjim delom z ravnim dnom. Deformacija na prehodu iz vratu v trup. Na ostenju ostanki zlate folije.

Najdišče: Nablus

Mere: višina: 5,7 cm; premer ustja: 2,5 cm.

Inv. št.: 73

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: druga polovica 2.–3. st; 2. st.

Primerjave: Lazar 2003, sl. 180: 8.6.5; Buljevič 2004, 89, 90, sl. 6: 194, 195.

Balзамarij. Sploščen balзамarij iz brezbarvnega stekla s kroglastim trupom, ustje zapognjeno navznoter, dno rahlo vboklo. Na dnu je sled prijemalke.

Najdišče: Nablus

Mere: višina: 6,5 cm; premer ustja: 1,9 cm.

Inv. št.: 74

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 2.–3. st.

Primerjave: Lazar 2003, sl. 193: 8.6.18.

Balzamarij. Cevast balzamarij iz brezbarvnega stekla z zajedama na spodnjem delu, ustje zapognjeno navznoter, dno vboklo. Asimetričen.

Najdišče: Nablus

Mere: višina: 5,5 cm; premer ustja: 1,4 cm.

Inv. št.: 75

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: konec 1.–3. st.

Primerjave: Whitehouse 1997, 148: 250, 346: 250; Israeli 1998, 28, skrajno desno.

Krožnik. Krožnik iz modrikastega stekla z ravnim ostenjem in izvlečeno prstanasto nogo. Posedena stena.

Najdišče: Nablus

Mere: višina: 1,8 cm; premer ustja: 7,5 cm.

Inv. št.: 76

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: pred letom 45 n.š.; avgustejsko-tiberijski čas.

Primerjave: Czurda-Ruth 1979, 165: 1337, Taf. 11: 1337; Czurda-Ruth 2007, 89: 244, Taf. 12: 244.

Krožnik

Krožnik iz modrikastega stekla z nekoliko navzven nagnjenim ostenjem prstanasto nogo. Na dnu je sled prijemalke.

Najdišče: Nablus

Mere: višina: 2,6 cm; premer ustja: 8,5 cm.

Inv. št.: 77

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: druga polovica 1. – začetek 2. st.

Primerjave: Lazar 2003, sl. 28: 1.2.2.

Balzamarij

Balzamarij iz brezbarvnega, delno mlečno belega stekla z bikoničnim trupom, ustje zapognjeno navznoter, na prehodu v vrat zajeda, dno ravno.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 15,6 cm; premer ustja: 4 cm.

Inv. št.: 90

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 1. – začetek 2. st.; druga polovica 1. – prva polovica 2. st.

Primerjave: Hayes 1975, 125: 489, Pl. 32: 489; Auth 1976, 114: 136; Lazar 2003, sl. 50: 8.6.9.

Balzamarij

Cevast balzamarij iz brezbarvnega stekla z razširjenim spodnjim delom, ustje zapognjeno navznoter, na ostenju zajeda, dno vboklo.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 16,9 cm; premer ustja: 3,2 cm.

Inv. št.: 91

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 4.–5. st.; konec 1.–3. st.

Primerjave: Crowfoot, Kenyon 1957; 410, fig. 95: 1; Whitehouse 1997, 159: 274, 349: 274.

Balzamarij

Cevast balzamarij iz brezbarvnega stekla z razširjenim spodnjim delom, ustje zapognjeno navznoter, na ostenju zajeda, dno vboklo.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 17 cm; premer ustja: 3,2 cm.

Inv. št.: 92

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 4.–5. st.; konec 1.–3. st.

Primerjave: Crowfoot, Kenyon 1957, 410, fig. 95: 1; Whitehouse 1997, 159: 274, 349: 274.

Balzamarij

Del balzamarija z navznoter zavihanim ustjem in delom vratu iz zelenkastega stekla, na eni strani deformirano.²

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 2,8 cm; premer ustja: 2 cm.

Inv. št.: 93 a

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: konec 1. –3. st.

Primerjave: Whitehouse 1997, 159: 274, 349: 274.

Balzamarij

Spodnji del balzamarija iz zelenkastega prosojnega stekla z zajedo na ostenju in razširjenim spodnjim delom z vboklim dnom. Balzamarij je zapolnjen z zemljo in organskimi ostanki.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 8,7 cm.

Inv. št.: 93 b

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 4.–5. st.; konec 1. –3. st.

Primerjave: Crowfoot, Kenyon 1957, 410, fig. 95: 1; Whitehouse 1997, 159: 274, 349: 274.

² Balzamarij je sestavljen iz dveh različnih balzamarijev (93 a in b), ki sta bila verjetno sestavljena v antikvariatu in pripadata istemu tipu.

Balzamarij – del

Odlomek navznoter zavihanega ustja in vratu balzamarija iz brezbarvnega stekla.³

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 6,4 cm; premer ustja: 2 cm.

Inv. št.: 94 a

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: sredina 2. st; 2. – prva polovica 3. st.

Primerjave: Hays 1975, 72: 236, 202: 236; Lazar 2003, sl. 50: 8.6.10.

Blazamarij – del

Spodnji del balzamarija iz brezbarvnega stekla z nizkim sploščenim trupom in vboklim dnom.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 7,5 cm.

Inv. št.: 94 b

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 4.–5. st.; sredina 2. st.; 2. – prva polovica 3. st.

Primerjave: Crowfoot, Kenyon 1957, 411, 412, fig. 95: 3; Hays 1975, 72: 236, 202: 236; Lazar 2003, sl. 50: 8.6.10.

³ Balzamarij je sestavljen iz dveh različnih balzamarijev (94 a in b), ki sta bila verjetno sestavljena v antikvariatu in pripadata istemu tipu.

Balzamarij – del

Del uvihanega ustja in vratu balzamarija iz modrikastega stekla.⁴

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 5,8 cm; premer ustja: 2,1 cm.

Inv. št.: 95 a

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: sredina 2. st.; 2. – prva polovica 3. st.

Primerjave: Hays 1975, 72: 236, 202: 236; Lazar 2003, sl. 50: 8.6.10.

Blazamarij – del

Spodnji del balzamarija iz zelenkastega stekla z vboklim dnom. Na dnu je sled prijemalke.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 6 cm.

Inv. št.: 95 b

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: sredina 2. st.; 2. – prva polovica 3. st.

Primerjave: Hays 1975, 72: 236, 202: 236; Lazar 2003, sl. 50: 8.6.10.

⁴ Balzamarij je sestavljen iz dveh različnih balzamarijev (95 a in b), ki sta bila verjetno sestavljena v antikvariatu in pripadata istemu tipu.

Dvojni balzamarij

Dvojni balzamarij z ročajema iz brezbarvnega stekla z zelenkastimi linijami in z rahlo izvihanim ustjem. Poleg stranskih ročajev ima tudi locenj. Posodici sta zapolnjeni z mavcem (?) ter nestrokovno restavrirani.

Najdišče: Nablus (?)

Mere: višina: 9,5 cm; premer ustja: 5,2 cm.

Inv. št.: 96

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: pozno 4. – konec 5. st.

Primerjave: Stern 2001, 317, Cat. No. 179.

Jagoda

Kolutasta jagoda iz neprosojnega stekla belo sive barve s perforacijo na strani.

Najdišče: Neznano

Mere: premer: 1 cm, debelina: 0,4 cm.

Inv. št.: 115

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: 1500 – 1200 pr. n. š.

Primerjave: Spaer 2001, 88: 66, Pl. 6: 66; Persiens Antike Pracht 2, 2004.

PLASTIKA

V zbirki Teološke knjižnice so tri različne plastike, vsaka s svojo izpovednostjo.

Lesena pogrebna maska za mumijo ima ostanke lukenj za žeblje, s katerimi je bila pričvrščena na podlago, pripadala je lesenemu sarkofagu. Maska iz poznega obdobja ima sicer egipčanske poteze, vendar je mogoče, da so jo izdelali v Palestini po egipčanskih vzorih.⁵ Maske so bile bogato poslikane. Podobne se nahajajo v različnih evropskih in svetovnih zbirkah (Hamernik 2003).

Glavica glinenega kipca oz. tanagrine pripada priljubljeni helenistični okrasni figurici. Podrobnosti obraza sledijo grški miniaturni tradiciji, vendar so izdelane manj natančno. Tanagrine so bile masovno izdelane v kalupih in nato večinoma poslikane z živimi barvami. Upodobljene so v vsakdanjih kostumih, včasih s dodatki npr. klobuki, diademi, venci in pahljačami (http://www.metmuseum.org/toah/hd/tafg/ho_09.221.28.htm). Eden od velikih produkcijskih centrov tanagrin je bila tudi Aleksandrija. Ker je to najbližji produkcijski center, je bila tanagrina verjetno izdelana v Aleksandriji.

Manjša marmorna deška glava z mladostno pričesko z dolgo štreno las oz. 'mladostnim pramenom' ali 'Horusovim pramenom'. Ker je zadnja stran ravna in odklesana, glava verjetno predstavlja del reliefa. Morda je del funerarnega konteksta. Narejena je v egipčanski tradiciji, vendar so poteze obraza že grško-rimske.

⁵ Opomba Igorja Uranića, kateremu se zahvaljujem za opombe k predmetu.

Lesena pogrebna maska za mumijo z obrobljenimi očmi v egipčanskem slogu, z delno odbitim nosom in s polnimi ustnicami. Na šestih mestih delno ali popolnoma prevrtana.

Najdišče: Sinaj

Mere: višina: 26 cm, širina: 14,2 cm, debelina: 3 cm.

Inv. št.: 89

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: pozno obdobje, 747-332 pr. n. š.

Primerjave: Monet Saleh 1970, 172: 895, 896; Uranić 2007, 209: 462.

Glava glinenega kipca. Lase ima spete v figo in na glavi diadem.

Najdišče: Gaza (?)

Mere: višina: 6,1 cm, širina: 3,3 cm, debelina: 4,1 cm.

Inv. št.: 97

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: Pozni helenizem.

Primerjave: Nardelli 2000, 70, 71: 62.

Reliefna marmorna deška glava s pričesko z dolgo štreno las oz. »mladostnim pramenom« ali »Horusovim pramenom« na desni strani glave.

Najdišče: Egipt (?)

Mere: višina: 8,6 cm, širina: 5,9 cm, debelina: 3,6 cm.

Inv. št.: 109

Mesto hranjenja: Teološka knjižnica Maribor.

Datacija: konec 1. –2. st.

Primerjave: Skupińska –Lovset 1999, 145, 159, tip 1a, sl.1.

RISBE

Digitalizirane risbe (izdelane v razmerju 1 : 1) predmetov po inventarnih številkah 001 – 115.

Izrisani niso bili naslednji predmeti:

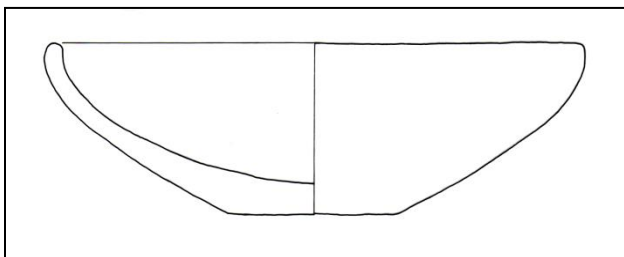
iš 089 (egipčanska maska)

iš 097 (ženska glavica)

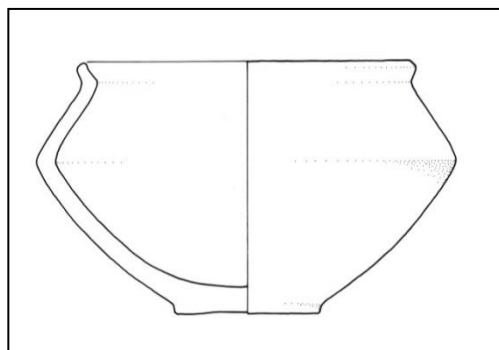
iš 109 (kipec ženske glave)

iš 116 (glinena ploščica)

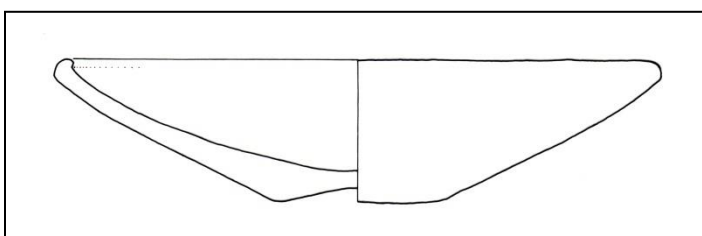
iš 117 (glinena ploščica)

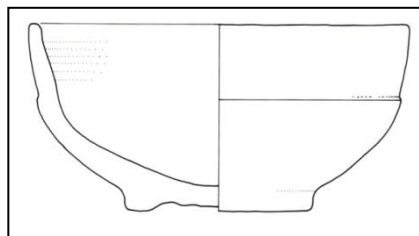
Iš 001

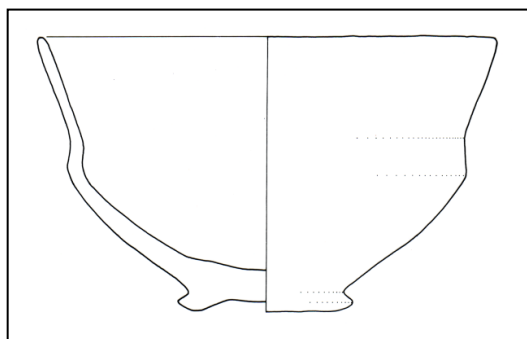
iš 002

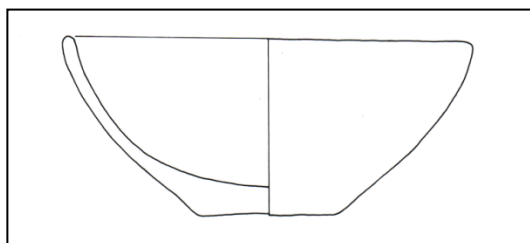
Iš 003

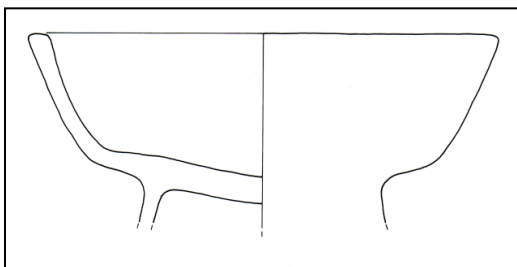
iš 004

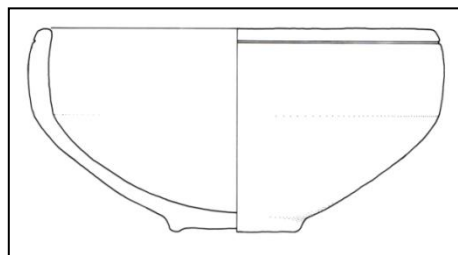
Iš 005

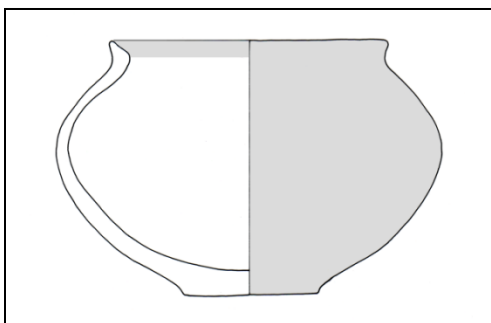
iš 006

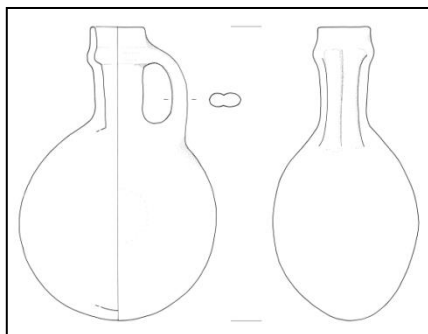
Iš 007

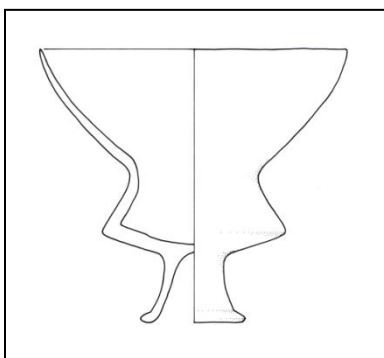
iš 009

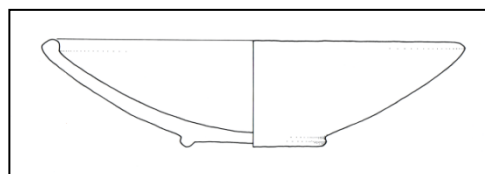
Iš 010

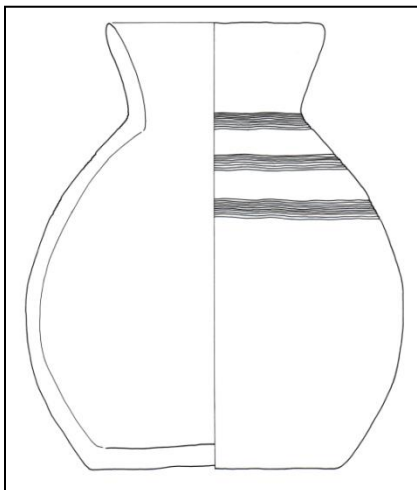
iš 011

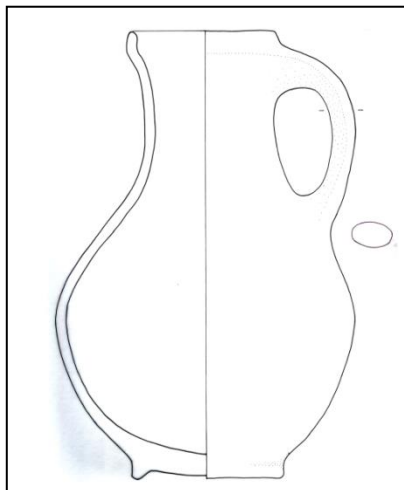
Iš 013

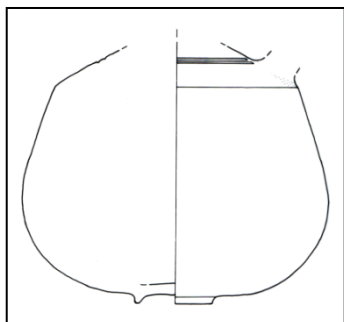
iš 014

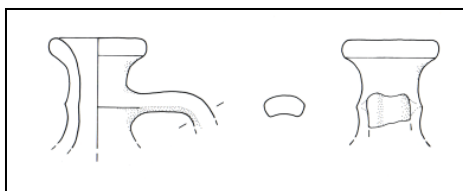
Iš 015

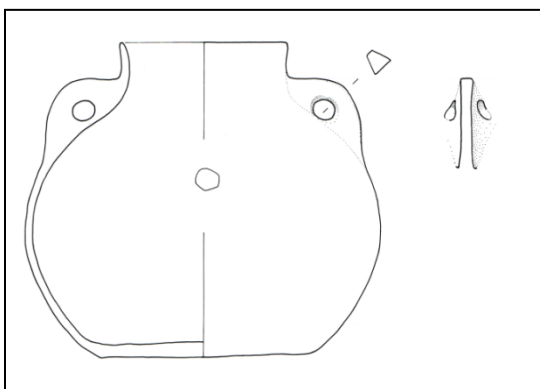
iš 016

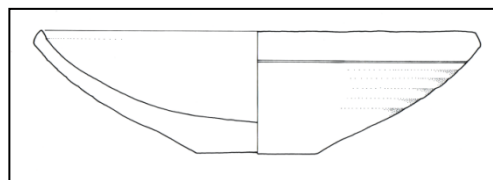
Iš 017

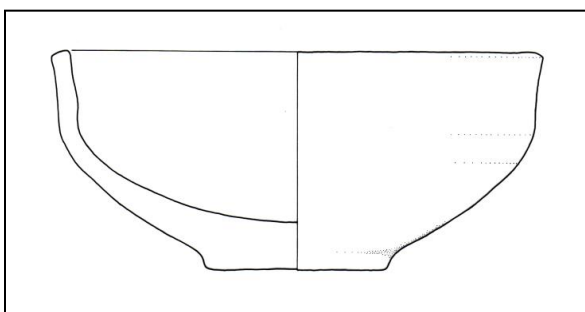
iš 017

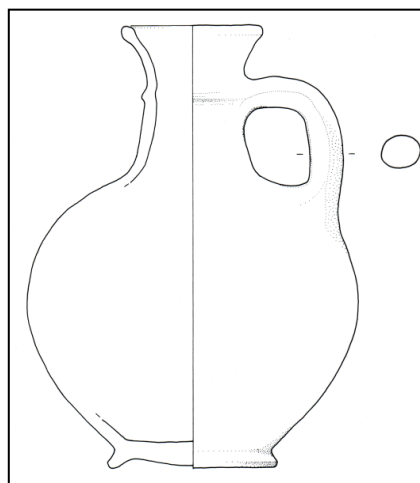
Iš 018

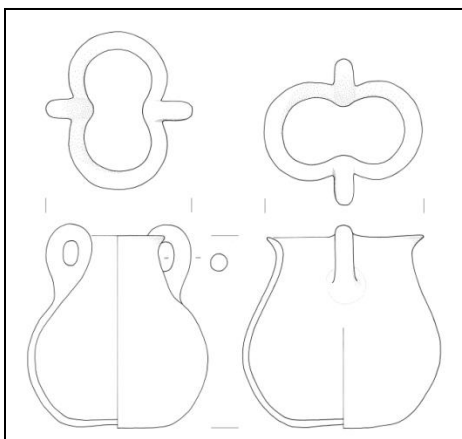
iš 020

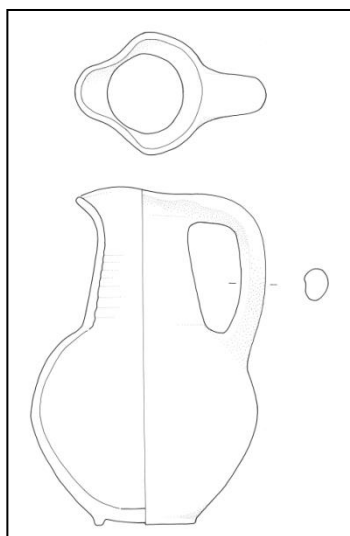
Iš 021

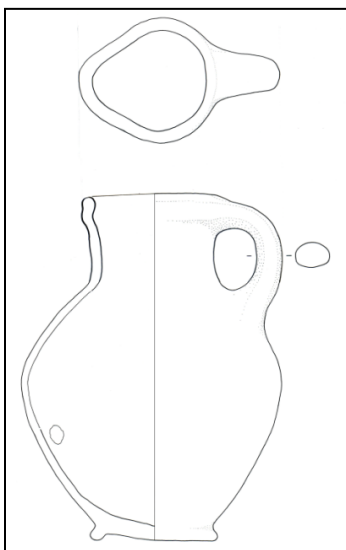
iš 022

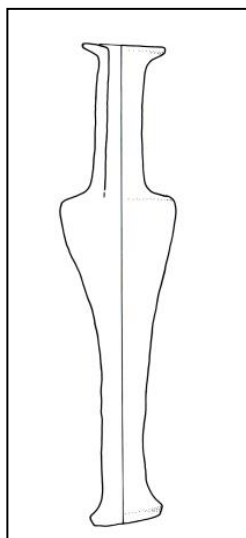
Iš 023

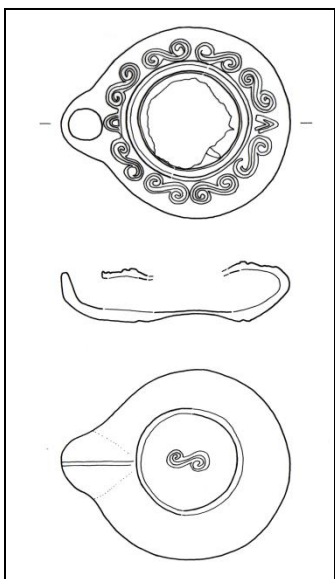
iš 024

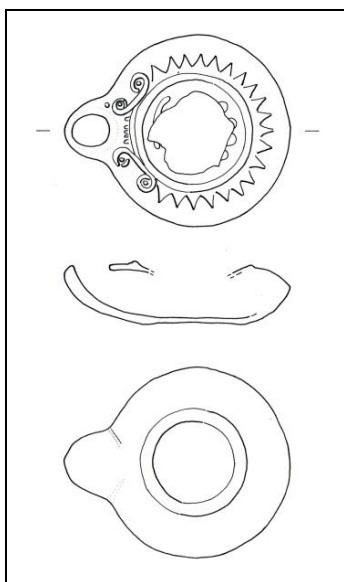
Iš 025

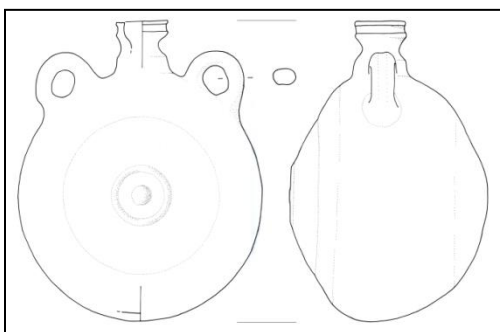
iš 026

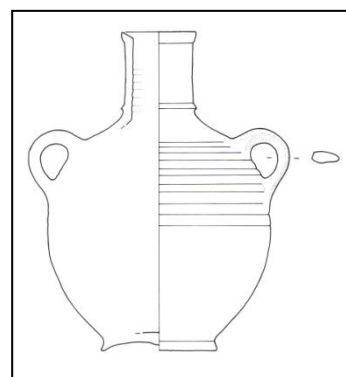
Iš 027

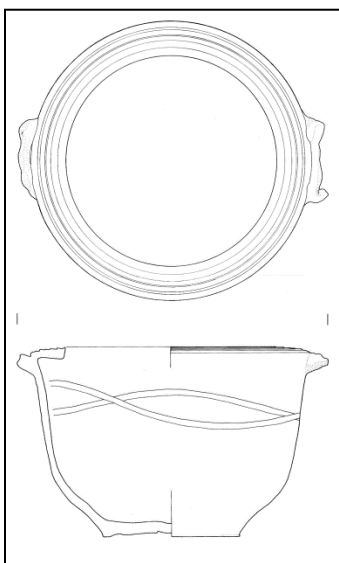
Iš 028

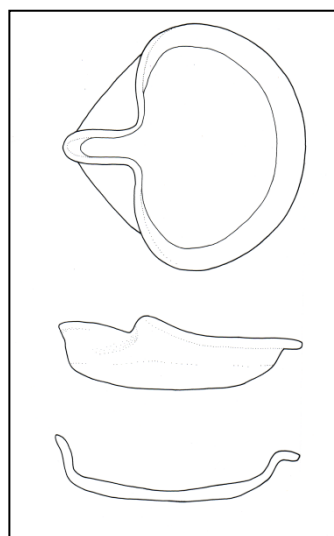
Iš 029

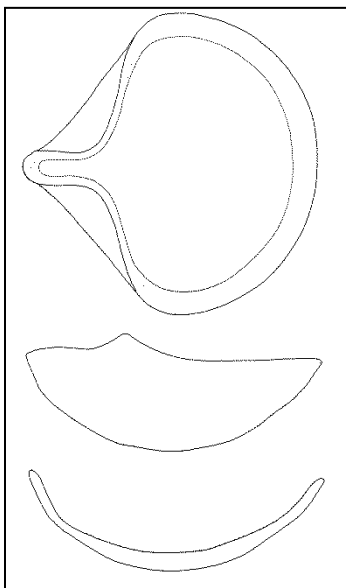
Iš 031

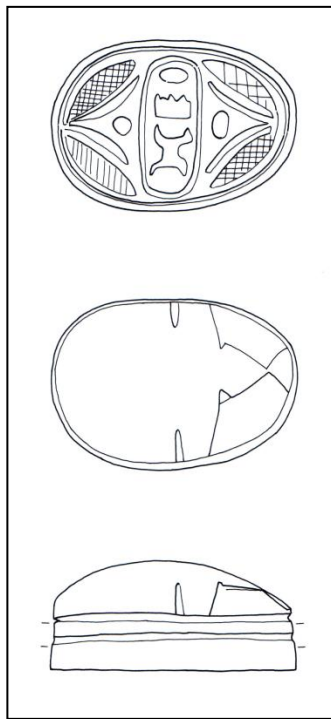
Iš 032

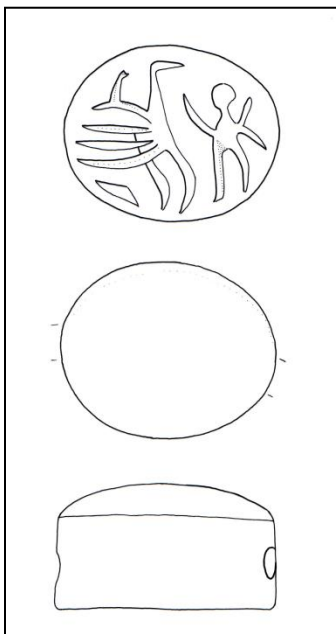
Iš 033

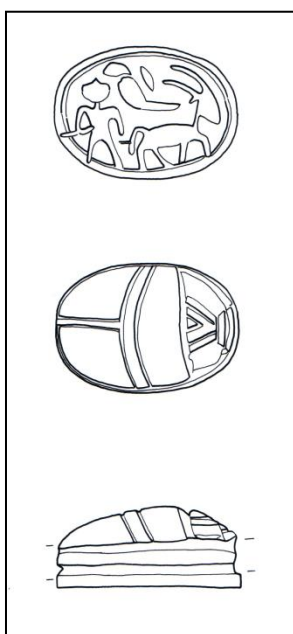
iš 034

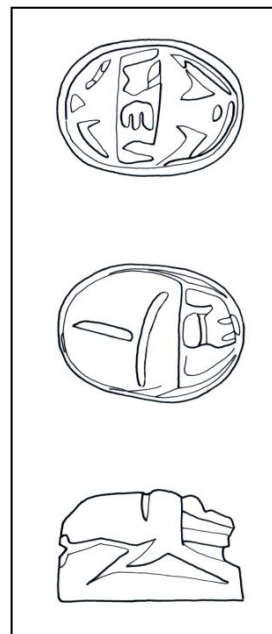
iš 040

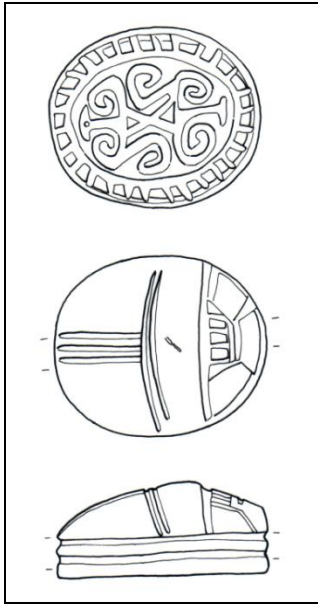
iš 041

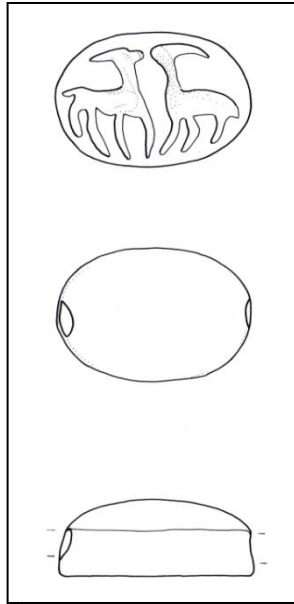
iš 042

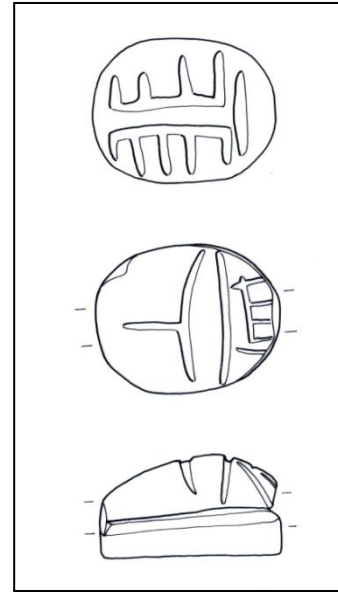
iš 045

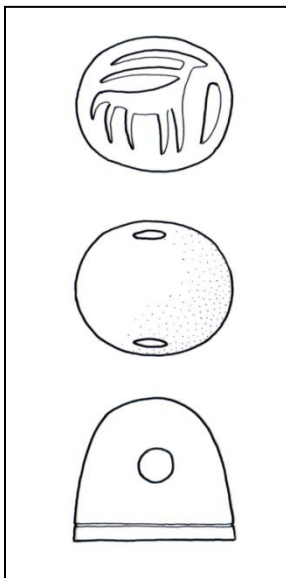
iš 046

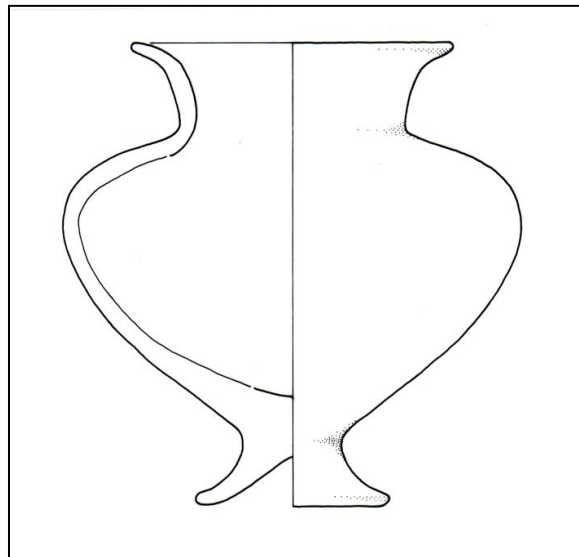
iš 047

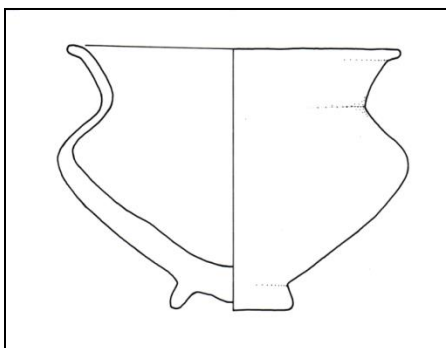
iš 050

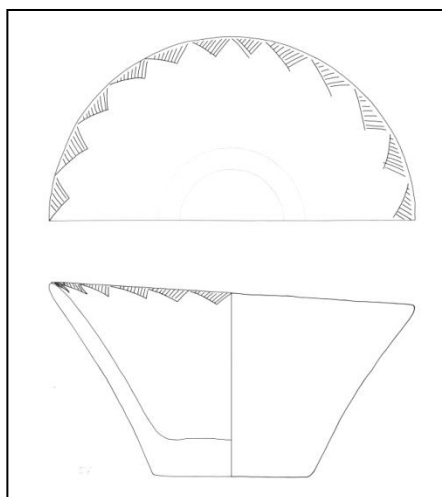
iš 052

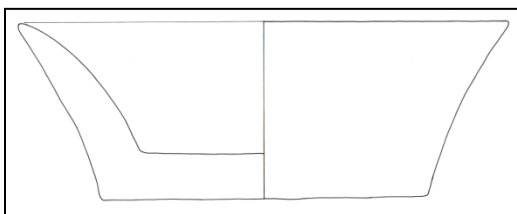
iš 053

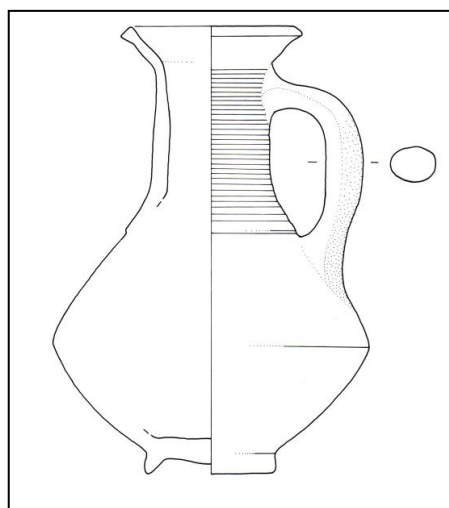
iš 055

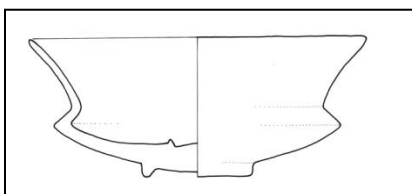
iš 057

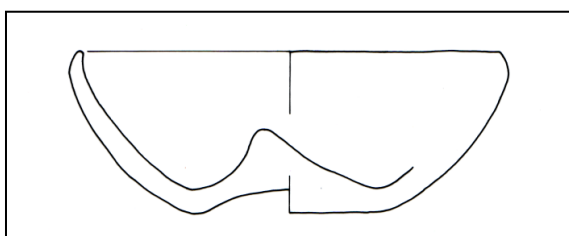
iš 058

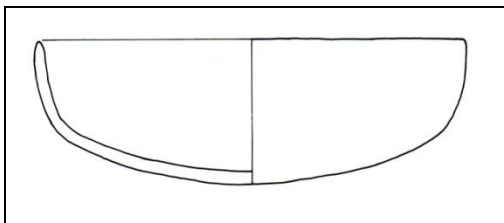
iš 059

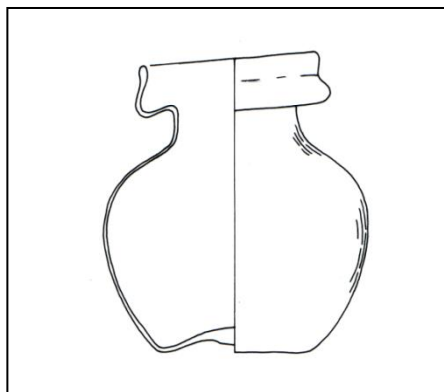
iš 060

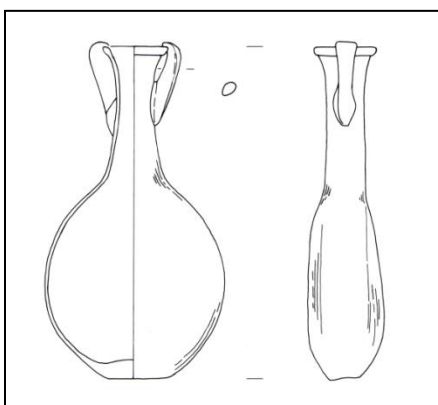
iš 061

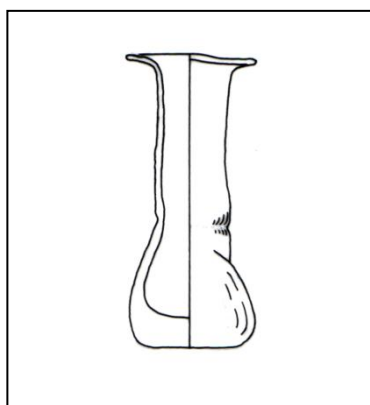
iš 063

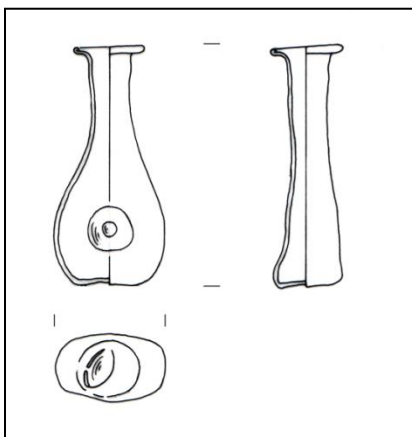
iš 071

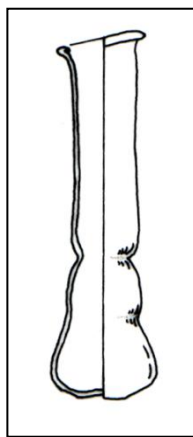
iš 072

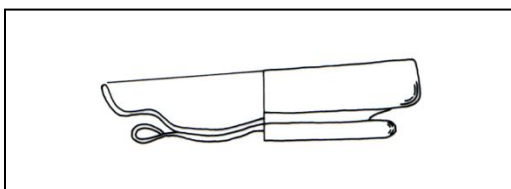
iš 073

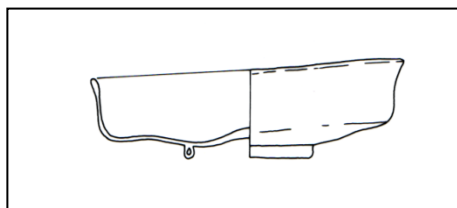
iš 074

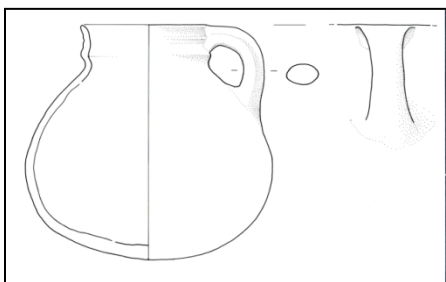
iš 075

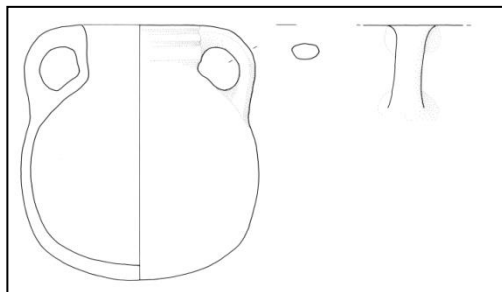
iš 076

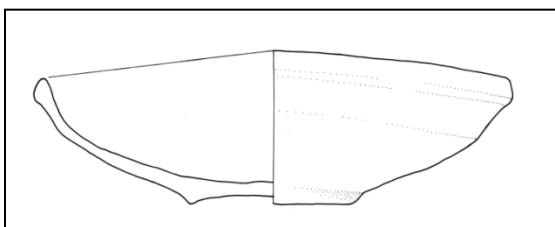
iš 077

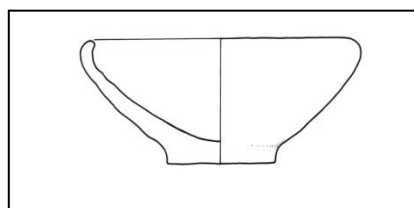
iš 078

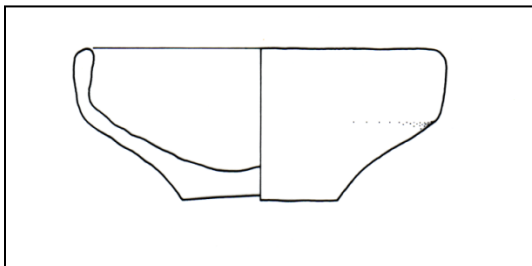
iš 079

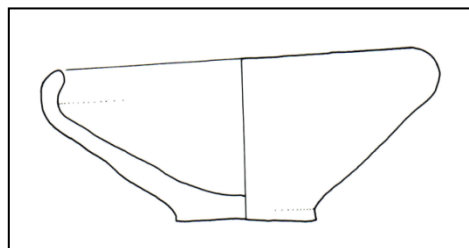
iš 082

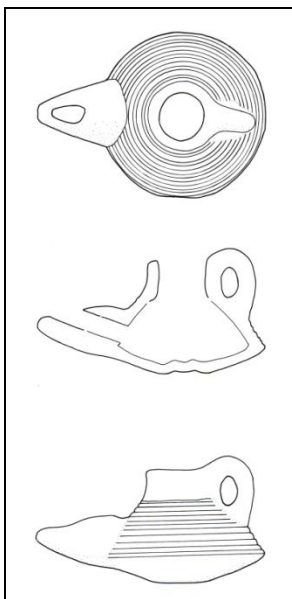
iš 083

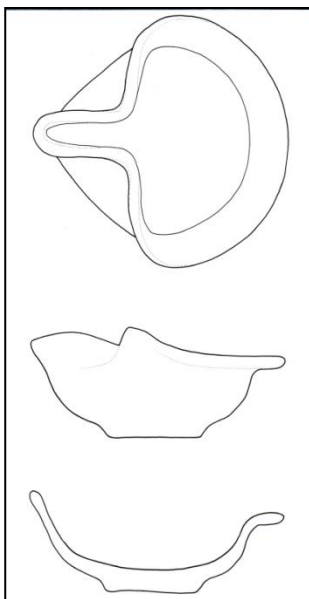
iš 084

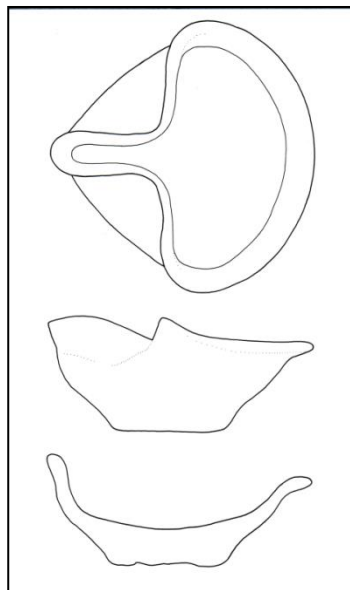
iš 085

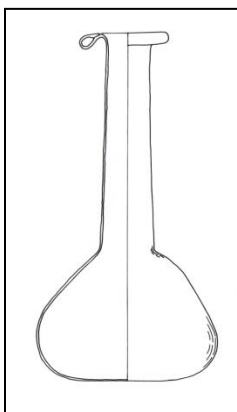
iš 086

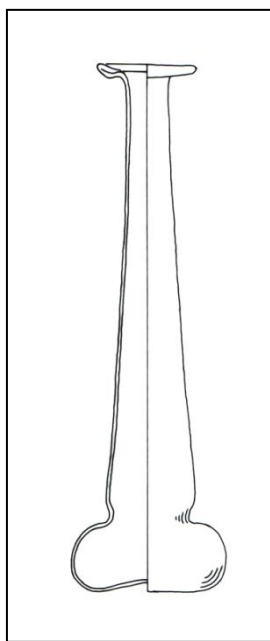
iš 87

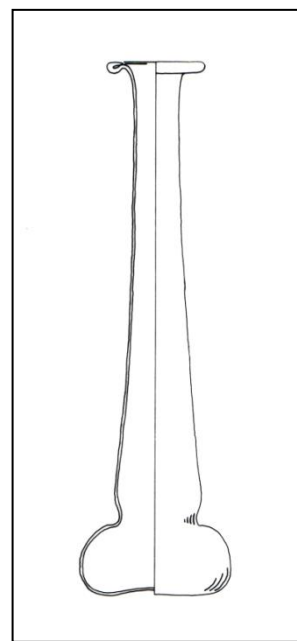
iš 088

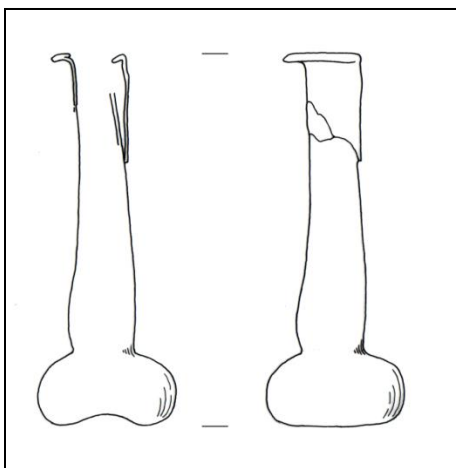
iš 090

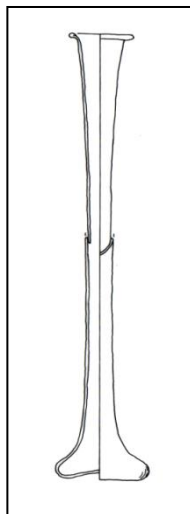
iš 091

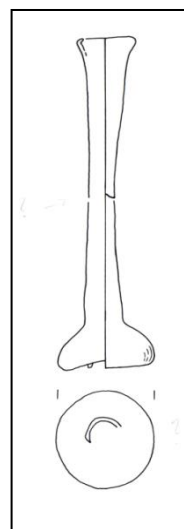
iš 092

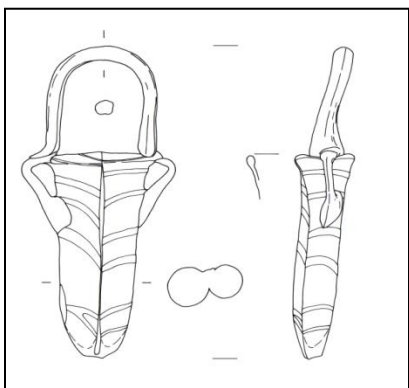
iš 093

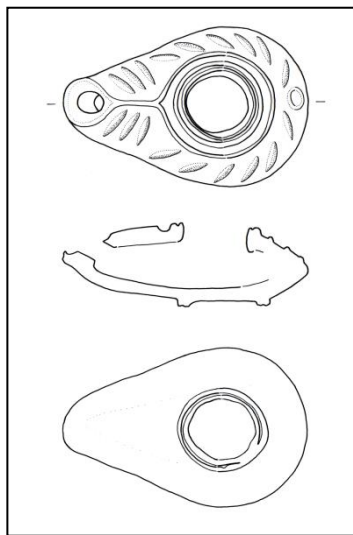
iš 094

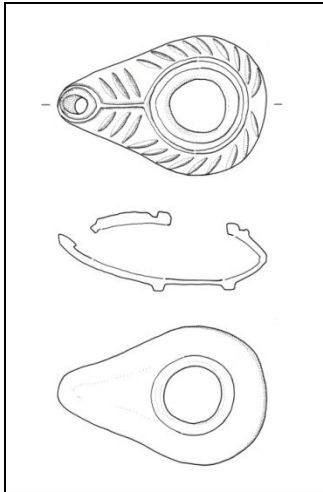
iš 095

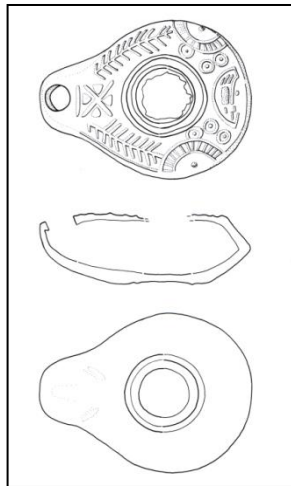
iš 096

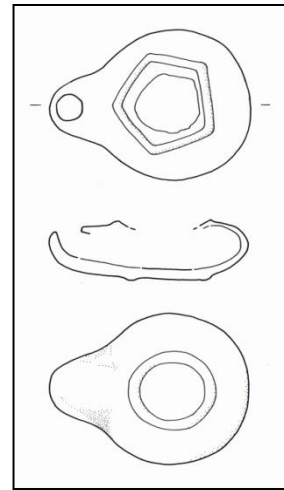
iš 098

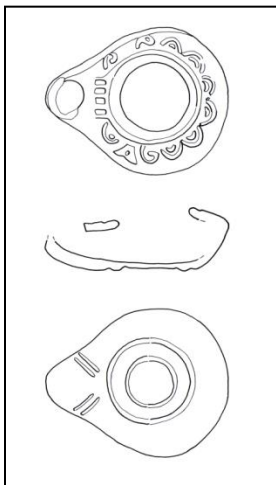
iš 099

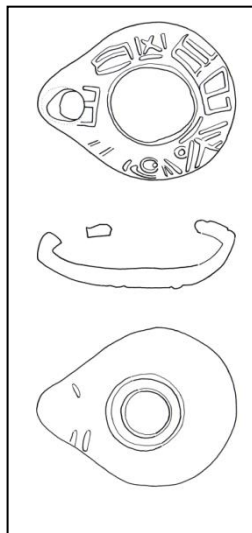
iš 100

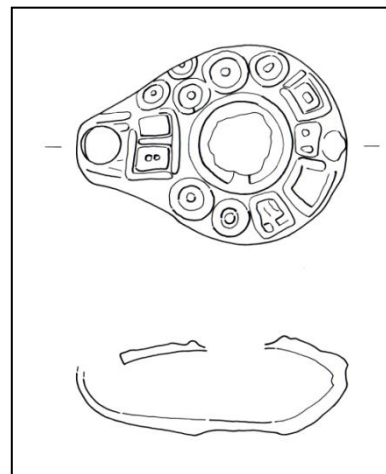
iš 101

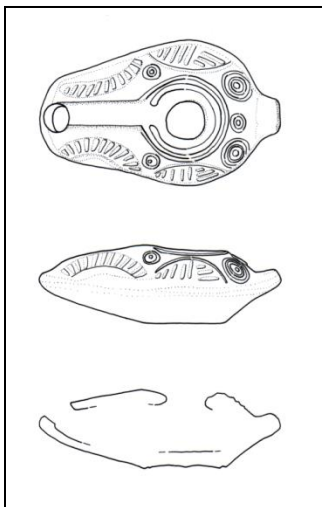
iš 102

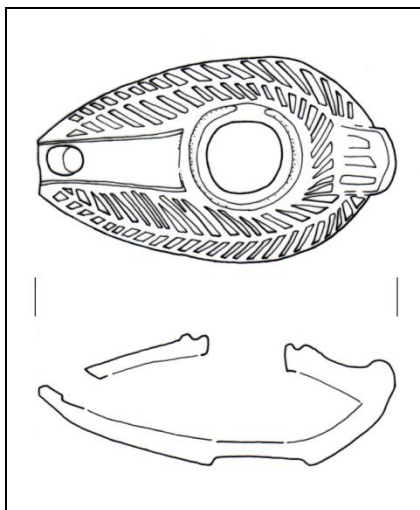
iš 103

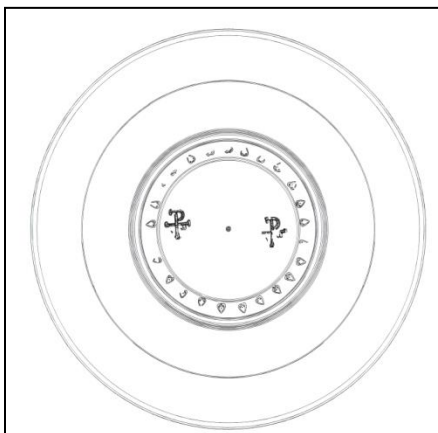
iš 104

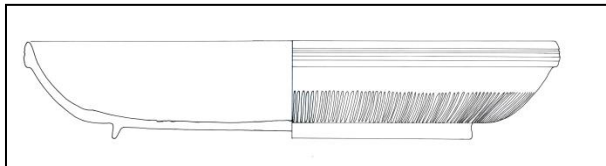
iš 105

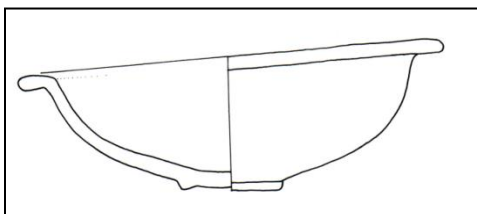
iš 106

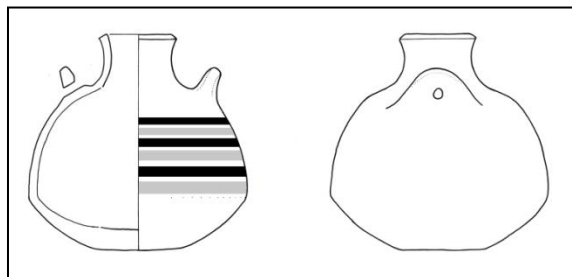
iš 107

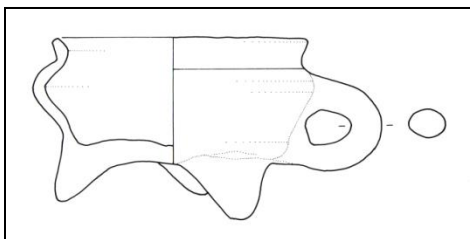
iš 107 b

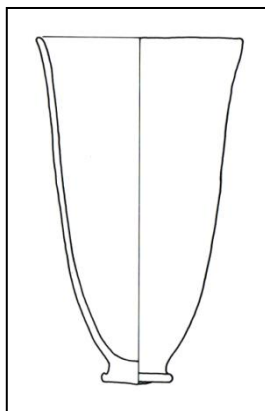
iš 110

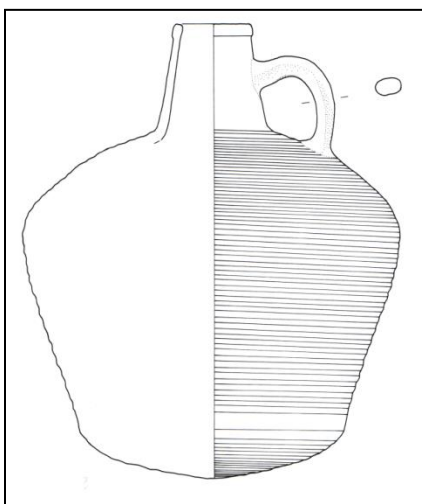
iš 111

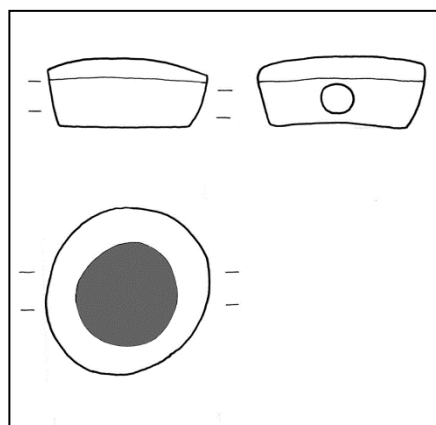
iš 112

iš 113

iš 114

IŠ 115

Namesto sklepa

Po obdelavi zbirke leta 2006 in po ponovnem popisu 12. 12. 2017 je v zbirki 91 predmetov.

Po prvotnem katalogu, ki ga je napravil arheolog Humbert v Jeruzalemu, je bilo v zbirki 109 predmetov, ki pa niso vsi bili predani Teološki knjižnici Maribor.

V tem katalogu so dopisane cene v dolarjih, označeno je, kje in kdaj so bili posamezni predmeti kupljeni, in to:

- »Vse do [inv.] številke 35 kupil Jože Krašovec februarja 1987 v starem Jeruzalemu: Sofi Antiquites«.
- »Od [inv.] št. 36-52 kupil Jože Krašovec februarja 1988 v starem Jeruzalemu: Omar Khayam Museum = skupaj 250 dol.«
- »Od [inv.] št. 53 do [inv. št.] 89 kupil Jože Krašovec februarja 1988 v starem Jeruzalemu: Omar Khayam Museum«
- »Od št. 090 do 106 kupil Jože Krašovec v starem Jeruzalemu februarja 1989: Sofi Antiquites.«

V dokumentaciji so priloženi certifikati navedenih antikvariatov.

Predmete inv. št. 110–115 je iz osebne zbirke dr. Krašovec predal knjižnici ob urejanju zbirke leta 2004 (gl. e-pismo z dne 27. 2. 2004).

Predmet inv. št. 116 je knjižnici predal Mirko Krašovec; dobil ga je od romarice (Margareta Tement), ki je bila v Sveti deželi z dr. Krašovcem.

Predmet št. 117 je knjižnici predala dr. s. Snežna Večko.

Decembar 2017, pripravila dr. Fanika K.-Vrečko

Bibliografija

- Amiran, R. 1969. *Ancient Pottery of the Holy Land*, Israel.
- Amiran, R., Porat N. 1984. *The Basalt Vessels of the Halcolithic Period and Early Bronze Age I*, Tel Aviv II, Tel Aviv, 11–19.
- Anderson, J. D. 1998, The Impact of Rome on the Periphery: The Case of Palestina – Roman Period (63 BCE–324 CE), v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 446–468.
- Arveiller–Dulong V., Nenna M. D. 2005. *Les verres antiques du Musée du Louvre II*, Paris.
- Auth, S. H. 1976. *Ancient Glasss at the Newark Museum*.
- Avshalon–Gorni, D. 2000. *A Burial Cave of the Byzantine Period at Bet She'an*, Atiqot 39, str. 198–200.
- Buljevič, Z. 2004. Stakleni balzamariji iz Salone, v: I. Lazar (ur.), *Drobci antičnega stekla*, Koper, str. 81–94.
- Bunimovitz, S. 1998. On the Edge of Empires – Late Bronze Age (1500 – 1200 BCE), v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 320–331.
- Crowfoot, J. W., Crowfoot, G. M., Kenyon, K. M. 1957. *The Objects from Samaria*, London.
- Czurda–Ruth, B. 1979. *Die Römischen Gläser vom Magdalensberg*, Klagenfurt.
- Czurda–Ruth, B. 2007. *Hanghaus 1 in Ephesos, Die Gläser, Forschungen in Ephesos VII/7*, Wien.
- Dever, W. G. 1998. Social Structure in the Early Bronze IV Period in Palestine, v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 282–296.
- Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land Vol. I*, 1975. M. Avi – Yonah (Ed.), London.
- Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land Vol. II*, 1976. M. Avi – Yonah (Ed.), London.
- Finkel, I. L. 2009. Writing at Babylon, Uncovering life at Babylon, v: Finkel, I. L., M. J. Seymour (Eds.) *Babylon – Myth and Reality*, London (The British Museum, katalog razstave) 81–100.

- Fleming, S. J. 1997. *Roman Glass, Reflections of Everyday Life*, Philadelphia.
- Gopha, R. 1998. Early Bronze Age Canaan: Some Spatial and Demographic Observations, v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 269–280.
- Hamernik, G. 2003. *Ägyptologische Sammlung des Landesmuseums, Zur Fundgeschichte und Datierung eines ägyptischen Mumien-sarges im Landesmuseum Kärnten, Sonderdruck aus Rudolfinum, Jahrbuch des Landesmuseums Kärnten 2002*, Klagenfurt.
- Harris, R. L. 1995. *Exploring the World of the Bible Lands*, London.
- Hayes, J. W. 1972. *Late Roman Pottery*, London.
- Hays, J. W. 1975. *Roman and Pre-Roman Glass in the Royal Ontario Museum*, Toronto.
- Holladay, J. S. 1998. The Kingdoms of Israel and Judah: Political and Economic Centralization in the Iron IIA–B (ca. 1000–750 BCE), v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 367–398.
- Ilan, D. 1998. The Dawn of Internationalism – the Middle Bronze Age, v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 297–319.
- Israeli, Y. 1998. *The Wonders of Ancient Glass at the the Israel Museum*, Jerusalem, Tel Aviv.
- Keel, O. 1995. *Corpus der Stempelsigel–Amulette aus Palästina/Israel, Orbis Biblicus et Orientalis 10*, Göttingen.
- Kell, O. 1997. *Corpus der Stempelsigel–Amulette aus Palästina/Israel, Orbis Biblicus et Orientalis 13*, Göttingen.
- Langdon, S. 1912. *Die Neubabylonischen Königsinschriften, Voorderasiatische Bibliothek IV*, Leipzig.
- Lazar, I. 2003. *The Roman Glass of Slovenia, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 7*, Ljubljana.
- Levy, T. E. 1998. Cult, Metalurgy and Rank Societies – Chalcolithic Period (ca. 4500–3500 BCE), v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 226–244.
- Lurker, M. 1994. *An Illustrated Dictionary of The Gods and Symbols of Ancient Egypt*, Slovenia, 104, 105.

- Marzahn 2009. Koldeweys Babylon, v: Finkel, I. L., M. J. Seymour (Eds.) 2009, *Babylon – Myth and Reality*, London (The British Museum, katalog razstave) 46–53.
- Monet Saleh, J. 1970. *Les Antiquités Égyptiennes de Zagreb*, Pariz.
- Nardelli, B. 2000. Terakotna plastika u Arheološkom muzeju u Splitu, *Vjestnik za arheologiju i historiju Dalmatinsku* 1992, Split.
- Neidinger, W. 1982. *Oil Lamps from Antipatras*, Tel Aviv 9, 157–169.
- Patrich, J. 1998. Church, State and the Transformation of Palestine – the Byzantine Period (324–640 CE), v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 470–487.
- QEDem – *Monographs of the Institute of Archaeology*, The Hebrew University of Jerusalem, Jerusalem 1986. 21.
- Reade J. E. Disapperance and rediscovery, v: Finkel, I. L., M. J. Seymour (Eds.) 2009. *Babylon – Myth and Reality*, London (The British Museum, katalog razstave) 13–32.
- Skupińska –Lovset, I. 1999. Portraits of boys with »Youth lock« from Syria. V: W. Machowsky (Ed.), *Centenary of Mediterranean Archaeology 1897–1997*, International Symposium Cracow October 1997, Kraków.
- Śliwa, J. 1989. *Egyptian Scarabs and Magical Gems from the Collection of Constantine Schmidt–Ciażyński*, Warszawa.
- Spaer, M. 2001. *Ancient Glass in the Isralei Museum*, Jerusalem.
- Stern, E. 1998. Between Persia and Greece: Trade, Administration and Warfare in the Persian and Hellenistic Periods (539–63), v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 432–445.
- Stern, E. M. 2001. *Roman, Byzantine and Early Medieval Glass*, Ostfildern–Ruit.
- Sternini, M. 1990. *La verrerie Romaine du musee archeologique de Nimes*, Nimes.
- Stöllner, T. et al. (ur.). 2004. *Persiens Antike Pracht 2* (katalog razstave), Bochum.
- Sussman, V. 1983. The Samaritan Oil Lamps from Apollonia–Arsuf, In: *Tel Aviv 10*.
- Uranić, I. 2007. *Aegyptiaca Zagradiensia*, Zagreb.
- Wexler, L., Gilboa, G. 1996. Oil Lamps from the Roman Period from Apollonia–Arsuf, In: *Tel Aviv 23*, 115–131.
- Whitehouse, D. 1997. *Roman Glass in the Corning Museum of Glass*, New York.

Witcomb, D. 1998. Islam and Socio–Cultural Transition of Palestine – Early Islamic Period (683–1099 CE), v: T. E. Levy (Ed.), *The Archaeology of Society in the Holy Land*, London, 488–501.

Recenzija

Fanika Krajnc-Vrečko, Aleksandra Nestorović in Andrej Preložnik,
Biblična arheološka zbirka Teološke knjižnice Maribor – učna zbirka
Biblične arheologije, Teološka fakulteta, Ljubljana 2018.

Akademik profesor dr. Jože Krašovec je pomladi leta 1990 Teološki knjižnici Maribor izročil zbirko predmetov iz Svete dežele, ki naj bi predstavljala osnovo bibličnega muzeja v Mariboru. Artefakti izvirajo iz Izraela, Palestine in Egipta in predstavljajo edinstveno zbirko v Sloveniji. Njihov pomen je v tem, da ne le osvetlujejo lep del zgodovine starega Bližnjega Vzhoda, ampak tudi življenje in dogodke, opisane v Svetem pismu. Časovno izhajajo iz obdobja od 4.300 let pred Kristusom do 4. stoletja po Kristusu. Monografija hoče na osnovi zbranih predmetov, čeprav zbirka ni popolna, čim nazorneje predstaviti skoraj pet tisočletno zgodovino, kar je zelo pomemben prispevek k boljšemu razumevanju Svetega pisma. Poleg same predstavitve posameznih artefaktov so v monografiji dragoceni uvodi, ki predstavljajo oddelke, kot so lončenina, oljenke, steklo, pečatniki in drugo. S tem bralec dobi vpogled v pomemben del materialne kulture, katere poznanje bistveno podpira razumevanje besedil.

Ocenjujem, da je predložena monografija solidno znanstveno delo in priporočam njeno objavo.

doc. dr. Marijan Peklaj

Kazalo

Biblična arheološka zbirka Teološke knjižnice Maribor, učna zbirka Biblične arheologije	2
Arheološka obdobja	3
Arheološka nahajališča zbirke	4
POSODJE: LONČENINA IN KAMNITE SKLEDE	6
Lončenina	9
KAMNITI POSODI	33
OLJENKE	35
Oljenke	36
PEČATNIKI	44
STEKLO	49
Steklo	51
PLASTIKA	60
RISBE	63
Namesto sklepa	79
Bibliografija	80
Recenzija	84
Kazalo	85